

Statistische bijlage. Werkgelegenheid en scholing 1999

Citation for published version (APA):

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, ROA. (2000). Statistische bijlage. Werkgelegenheid en scholing 1999. (ROA Reports; No. ROA-R-2000/5B). Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen.

Document status and date: Published: 01/01/2000

Document Version: Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

 A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.

• The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.

 The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

Link to publication

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these riahts.

• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.

- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
 You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at: repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Statistische Bijlage Werkgelegenheid en scholing 1999

.

ROA-R-2000/5B

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde Universiteit Maastricht

Maastricht, april 2000

ISBN 90-5321-280-9 SEC99.182/AdG

Inhoud

Bladzijde

i

-

Voorwoord

Arbeidsomstandigheden

Informatie naar bedrijfssector

Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens	1
het werk, naar bedrijfssector, 1998	
Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten	
die trilling veroorzaken, naar bedrijfssector, 1998	3
Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar	
bedrijfssector, 1998	5
Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar bedrijfs-	
sector, 1998	7
Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar bedrijfs-	
sector, 1998	9
	het werk, naar bedrijfssector, 1998 Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar bedrijfssector, 1998 Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar bedrijfssector, 1998 Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar bedrijfs- sector, 1998 Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar bedrijfs-

Informatie naar beroep

Tabel 2.6	Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens	
	het werk naar beroepsgroep, 1998	11
Tabel 2.7	Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens	
	het werk naar beroepssegment, 1998	14
Tabel 2.8	Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten	
	die trilling veroorzaken, naar beroepsgroep, 1998	15
Tabel 2.9	Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten	
	die trilling veroorzaken, naar beroepssegment, 1998	18
Tabel 2.10	Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar	
	beroepsgroep, 1998	19
Tabel 2.11	Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar	
	beroepssegment, 1998	22
Tabel 2.12	Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar beroeps-	
	groep, 1998	23
Tabel 2.13	Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar beroeps-	
	segment, 1998	26
Tabel 2.14	Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar beroeps-	
	groep, 1998	27
Tabel 2.15	Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar beroeps-	
	segment, 1998	30

Informatie naar opleiding

Tabel 2.16	Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het	
	werk, naar opleidingstype, 1998	31
Tabel 2.17	Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten	
	die trilling veroorzaken, naar opleidingstype, 1998	34
Tabel 2.18	Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar	
	opleidingstype, 1998	37
Tabel 2.19	Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar opleidings-	
	type, 1998	40
Tabel 2.20	Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar opleidings-	
	type, 1998	43

.

Technologische en organisatorische ontwikkelingen

Informatie naar bedrijfsgrootte

Tabel 3.1	Automatiseringsgraad, naar bedrijfsgrootte, 1997	49
Tabel 3.2	Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel, naar bedrijfs-	
	grootte, 1997	49
Tabel 3.3	Automatiseringskosten per werkplek, naar bedrijfsgrootte, 1997	49
Tabel 3.4	Percentage bedrijven dat zowel als gebruiker als als aanbieder	
	het internet benut, naar bedrijfsgrootte, 1997	50
Tabel 3.5	Gemiddelde omvang van de R&D-activiteiten als percentage van de omzet	
	en het percentage bedrijven met R&D, naar bedrijfsgrootte, 1997	50
Tabel 3.6	Percentage R&D voor vernieuwing van producten en diensten en voor de	
	vernieuwing van productieprocessen, naar bedrijfsgrootte, 1997	50
Tabel 3.7	Percentage producten/diensten dat in de periode 1994-1996 is vernieuwd,	
	naar bedrijfsgrootte	51
Tabel 3.8	Percentage bedrijven waarin sprake is geweest van organisatiewijzigingen	
	in 1994-1996, naar bedrijfsgrootte	51
Tabel 3.9	Percentage bedrijven met bepaalde gevolgen van organisatiewijzigingen	
	in 1994-1996, naar bedrijfsgrootte	52

Informatie naar bedrijfssector

Tabel 3.10	Automatiseringsgraad, naar bedrijfssector, 1997	53
Tabel 3.11	Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel, naar bedrijfssector, 1997	55
Tabel 3.12	Automatiseringskosten per werkplek, naar bedrijfssector, 1997	57
Tabel 3.13	Percentage bedrijven dat zowel als gebruiker als als aanbieder	
	het internet benut, naar bedrijfssector, 1997	59
Tabel 3.14	Gemiddelde omvang van de R&D-activiteiten als percentage van de omzet	
	en het percentage bedrijven met R&D, naar bedrijfssector, 1997	61
Tabel 3.15	Het percentage R&D voor vernieuwing van producten en diensten en voor	
	vernieuwing van productieprocessen, naar bedrijfssector, 1997	61
Tabel 3.16	Percentage producten/diensten dat in de periode 1994-1996 is vernieuwd,	
	naar bedrijfssector	62
Tabel 3.17	Percentage bedrijven waarin sprake is geweest van organisatiewijzigingen	
	in 1994-1996, naar bedrijfssector	62
Tabel 3.18	Percentage bedrijven met bepaalde gevolgen van organisatiewijzigingen,	
	naar bedrijfssector, 1997	63
Tabel 3.19	Mate van informatisering, naar bedrijfssector, 1998	64

Informatie naar beroep

	Mate van informatisering, naar beroepsgroep, 1998 Mate van informatisering, naar beroepssegment, 1998	66 69
	naar opleiding	
monnauer	iaal opieiding	
Tabel 3.22	Mate van informatisering, naar opleidingstype, 1998	70
Arbeidsma	rktontwikkelingen	
Informatie ı	naar bedrijfssector	
Tabel 4.1	Ontwikkeling van het aantal werkenden per bedrijfssector 1994-1998 en de uitbreidingsvraag 1999-2004	77
Informatie ı	naar beroep	
Tabel 4.2	Verwachte netto baancreatie, naar beroepssegment, 1999-2004	78
Tabel 4.3	Verwachte sectorale reallocatie, naar beroepssegment, 1999-2004	79
Tabel 4.4	Verwachte krimp-kengetallen voor beroepssegmenten, naar bedrijfs- sector, 1999-2004	80
Tabel 4.5	Oververtegenwoordiging van ouderen (50-64 jaar) naar opleidingsniveau per beroepsgroep, gemiddelde 1997-1998	86
Informatie I	naar opleiding	
Tabel 4.6	Verwachte netto baancreatie, naar opleidingstype, 1999-2004	91
Tabel 4.7	Verwachte netto baancreatie, naar opleidingsrichting, 1999-2004	94
Tabel 4.8	Verwachte sectorale reallocatie, naar opleidingsrichting, 1999-2004	95
Tabel 4.9	Verwachte netto baanvernietiging voor opleidingstypen, naar beroeps-	
	segment, 1999-2004	96
Tabel 4.10	Opleidingseffect, naar opleidingstype, 1999-2004	104
Scholing e	n functionele flexibiliteit	
Informatie	naar bedrijfsgrootte	

-

Percentage werkenden dat deelneemt aan bedrijfsopleidingen,	
naar bedrijfsgrootte, 1998	109
Percentage werkenden dat deelneemt aan andere opleidingen,	
naar bedrijfsgrootte, 1998	109
Functionele flexibiliteitsindicatoren, naar bedrijfsgrootte, 1998	109
	naar bedrijfsgrootte, 1998 Percentage werkenden dat deelneemt aan andere opleidingen, naar bedrijfsgrootte, 1998

Informatie naar bedrijfssector

Tabel 5.4	Percentage van de omzet dat wordt besteed aan scholing, naar bedrijfssector,	
	1998	110
Tabel 5.5	Percentage werkenden dat deelneemt aan bedrijfsopleidingen, naar	
	bedrijfssector, gemiddelde 1997-1998	111
Tabel 5.6	Percentage werkenden dat deelneemt aan andere opleidingen, naar	
	bedrijfssector, gemiddelde 1997-1998	113
Tabel 5.7	Gemiddeld aantal door werknemers gevolgde cursussen per loopbaan-	
	jaar, naar bedrijfssector 1998	115
Tabel 5.8	Inzetbereidheid van werkenden, naar bedrijfssector, 1998	117
Tabel 5.9	Inzetvermogen van werkenden, naar bedrijfssector, 1998	119
Tabel 5.10	Mobiliteitsbereidheid van werkenden, naar bedrijfssector, 1998	121
Tabel 5.11	Mobiliteitsvermogen van werkenden, naar bedrijfssector, 1998	123

.

•

Informatie naar beroep

Tabel 5.12	Percentage werkenden dat deelneemt aan bedrijfsopleidingen, naar beroepssegment, gemiddelde 1997-1998	125
Tabal 5 12	· · ·	
Tabel 5.15	Percentage werkenden dat deelneemt aan andere opleidingen, naar beroeps- segment, gemiddelde 1997-1998	126
Tabel 5.14	Gemiddeld aantal door werknemers gevolgde cursussen per loopbaan-	
	jaar, naar beroepssegment, 1998	127
Tabel 5.15	Inzetbereidheid van werkenden, naar beroepssegment, 1998	128
Tabel 5.16	Inzetvermogen van werkenden, naar beroepssegment, 1998	129
Tabel 5.17	Mobiliteitsbereidheid van werkenden, naar beroepssegment, 1998	130
Tabel 5.18	Mobiliteitsvermogen van werkenden, naar beroepssegment, 1998	131

Informatie naar opleiding

Tabel 5.19	Percentage werkenden dat deelneemt aan bedrijfsopleidingen, naar	
	opleidingsrichting, gemiddelde 1997-1998	132
Tabel 5.20	Percentage werkenden dat deelneemt aan andere opleidingen, naar	
	opleidingsrichting, gemiddelde 1997-1998	133
Tabel 5.21	Gemiddeld aantal door werknemers gevolgde cursussen per loopbaanjaar	
	naar opleidingstype, 1998	134
Tabel 5.22	Inzetbereidheid van werkenden, naar opleidingstype, 1998	135
Tabel 5.23	Inzetvermogen van werkenden, naar opleidingstype, 1998	136
Tabel 5.24	Mobiliteitsbereidheid van werkenden, naar opleidingstype, 1998	137
Tabel 5.25	Mobiliteitsvermogen van werkenden, naar opleidingstype, 1998	138

Risicoprofielen en doelgroepen

Figuur 6.1	Naar bedrijfssector	141
Figuur 6.2	Naar beroepssegment	143
Figuur 6.3	Naar opleidingstype	145

Voorwoord

Werkgelegenheid en scholing 1999 en deze bijbehorende Statistische Bijlage is na Werkgelegenheid en scholing 1996 en 1997 de derde versie van een overzichtsrapport in het kader van het Werkgelegenheid en Scholing Observatorium (WSO) van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). Dit observatorium is door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingesteld in het kader van de stimuleringsprogramma's ESF-4 Scholing voor behoud van werk en ADAPT van de Europese Commissie.

Het observatorium heeft als doel de voor het scholingsbeleid relevante ontwikkelingen in beeld te brengen. Het WSO fungeert daarbij als een centraal punt, waar de relevante ontwikkelingen en prognoses met betrekking tot de werkgelegenheid en kwalificatiebehoeften met elkaar in verband worden gebracht, om zo tijdig inzicht te krijgen in de scholingsactiviteiten binnen branches en bedrijven en de lacunes die op dit punt optreden.

Het observatorium-karakter van dit rapport wordt weerspiegeld door het grote aantal indicatoren dat de revue passeert. Deze kengetallen hebben steeds als doel opvallende factoren of ontwikkelingen te signaleren. Deze *Statistische Bijlage* beoogt op dit punt te fungeren als een naslagwerk, waarin op systematische wijze een totaaloverzicht wordt gegeven van de in het hoofdrapport besproken indicatoren verbijzonderd naar bedrijfsgrootte, bedrijfssector, beroep of opleiding.

Uitgangspunt voor zowel het hoofdrapport als deze *Statistische Bijlage* is dat indicatoren gepresenteerd worden op het laagst mogelijke aggregatieniveau waarbij betrouwbaarheid en volledigheid nog gewaarborgd zijn. Daarom worden in deze bijlage bepaalde indicatoren op verschillende aggregratieniveaus gepresenteerd. Zo staan er in deze bijlage bijvoorbeeld zowel gegevens met betrekking tot bedrijfssectoren op een laag aggregatieniveau (35 sectoren) als op een hoog aggregatieniveau (13 sectoren). Indicatoren per beroep worden zelfs op drie verschillende niveaus gepresenteerd. Indien mogelijk wordt uitgegaan van een gedetailleerde indeling in 127 beroepsgroepen. In andere gevallen wordt een beknopte indeling in 43 beroepssegmenten gebruikt. In een enkel geval worden gegevens gepresenteerd op het hoge niveau van 11 beroepssectoren. Ook indicatoren per opleiding komen zowel op het lage niveau van 104 opleidingstypen als op het hogere aggregatieniveau van 28 opleidingsrichtingen aan de orde.

Wanneer niet kan worden voldaan aan de ondergrens voor publicatie of wanneer het gegeven onbekend is, wordt dit in de tabellen aangegeven met een ' - '.

De gepresenteerde indicatoren worden telkens ook kwalitatief getypeerd, uiteenlopend van 'erg laag' tot 'erg hoog'. Daarbij gaat het in de meeste gevallen om een relatieve typering ten opzichte van de andere bedrijfsgroottes, bedrijfssectoren, beroepen of opleidingen. Er zal in deze *Statistische Bijlage* niet uitgebreid worden ingegaan op de databronnen en de methodiek die ten grondslag liggen aan de gepresenteerde indicatoren. Hierop wordt ingegaan in het werkdocument *Methodiek werkgelegenheid en scholing 1999*.

De projectleiding van het WSO is in handen van Prof. dr. A. de Grip. Drs. J.M.A.F. Sanders speelde een centrale rol bij de uitvoering van het onderzoek en de totstandkoming van de rapportage. Aan het rapport en deze *Statistische Bijlage* is verder meegewerkt door R. van Dijk, N. van Hal, drs. A.G.M. Jacobs, drs. Ph.S. Marey en drs. M.J. de Steur. Onze dank gaat

bovendien uit naar de leden van de begeleidingscommissie bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten: drs. F. Straatjes en drs. J.C. van der Velden. -

Arbeidsomstandigheden

Control of the second second

Tabel 2.1 Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar bedrijfssector, 1998

Bedrijfssector	%	typering
Landbouw en visserij	28	gemiddeld
Tuinbouw	19	gemiddeld
Veehouderij	36	hoog
Akkerbouw, bosbouw en visserij	45	erg hoog
/oeding	43	erg hoog
	45	erg noog
/lees- en visbewerking	55	erg hoog
Drank en tabaksproducten	37	hoog
Overige voedingsproducten	41	hoog
Chemie	37	hoog
Basischemie	38	hoog
Eindproducten chemie	24	gemiddeld
Kunststofverwerking	56	erg hoog
Metaal en elektrotechniek	44	erg hoog
Basismetaal	54	erg hoog
Vetaalproducten	58	erg hoog
Aachine-industrie	43	erg hoog
		gemiddeld
	23	0
Fransportmiddelen	51	erg hoog
Overige industrie	38	hoog
Textiel	41	hoog
Hout- en bouwmaterialen	41	hoog
Papier	58	erg hoog
Grafische industrie	27	gemiddeld
Energie	24	gemiddeld
-		
Bouw en onroerend goed	39	hoog
Bouw	43	erg hoog
Exploitatie van onroerend goed	6	laag
Handel en reparatie	15	gemiddeld
Transport en communicatie	21	gemiddeld
Scheep- en luchtvaart	46	erg hoog
Weg- en railvervoer	20	gemiddeld
Communicatie	12	laag
Bank- en verzekeringswezen	5	laag
		-
Bankwezen	5	laag
/erzekeringswezen	6	laag
Horeca en zakelijke dienstverlening	14	gemiddeld
Horeca	21	gemiddeld
Zakelijke dienstverlening	10	laag
Overige commerciële dienstverlening	23	gemiddeld
	20	gerniudelu

-

<i>Tabel 2.1</i> (vervolg) Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar bedrijfssector, 1998
Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaal tijdens het werk, naar bedrijfssector, 1998

.

Bedrijfssector	%	typering
Kwartaire diensten	12	gemiddeld
Gezondheidszorg Overige kwartaire diensten	13 12	gemiddeld laag
Overheid en onderwijs	17	gemiddeld
Onderwijs Overheid	23 11	gemiddeld Iaag
Bron: CBS/ROA		

2

Tabel 2.2 Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar bedrijfssector, 1998

Bedrijfssector	%	typering
andbouw en visserij	26	hoog
uinbouw	12	gemiddeld
/eehouderij	44	erg hoog
kkerbouw, bosbouw en visserij	-	erg hoog
/oeding	14	gemiddeld
/lees- en visbewerking	15	gemiddeld
Drank en tabaksproducten	-	gemiddeld
Overige voedingsproducten	15	gemiddeld
hemie	21	hoog
asischemie	24	hoog
indproducten chemie	13	gemiddeld
unststofverwerking	29	hoog
letaal en elektrotechniek	31	erg hoog
Basismetaal	27	hoog
/letaalproducten	40	erg hoog
Aachine-industrie	32	erg hoog
Elektrotechniek	16	gemiddeld
ransportmiddelen	40	erg hoog
Overige industrie	22	hoog
Fextiel	19	gemiddeld
lout- en bouwmaterialen	30	erg hoog
Papier	23	hoog
Brafische industrie	9	gemiddeld
Energie	17	gemiddeld
Bouw en onroerend goed	44	erg hoog
Bouw	49	erg hoog
Exploitatie van onroerend goed	-	laag
landel en reparatie	11	gemiddeld
Fransport en communicatie	9	gemiddeld
Scheep- en luchtvaart	15	gemiddeld
Neg- en railvervoer	11	gemiddeld
Communicatie	3	laag
3ank- en verzekeringswezen	-	laag
Bankwezen	-	laag
/erzekeringswezen	-	laag
Horeca en zakelijke dienstverlening	6	gemiddeld
Horeca	4	laag
Zakelijke dienstverlening	5	laag

Bedrijfssector	%	typering	
Kwartaire diensten	4	laag	
Gezondheidszorg Overige kwartaire diensten	4 5	laag laag	
Overheid en onderwijs	5	laag	
Onderwijs Overheid	4 7	laag gemiddeld	

Tabel 2.2 (vervolg) Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar bedrijfssector, 1998 .

Bron: CBS/ROA

4

Tabel 2.3

Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar bedrijfssector, 1998

Bedrijfssector	%	typering
andbouw en visserij	63	erg hoog
uinbouw	58	erg hoog
/eehouderij	71	erg hoog
kkerbouw, bosbouw en visserij	61	erg hoog
nneibouw, bosbouw en vissenj	01	erg noog
/oeding	46	hoog
/lees- en visbewerking	63	erg hoog
)rank en tabaksproducten	28	gemiddeld
Overige voedingsproducten	44	hoog
Chemie	34	gemiddeld
Basischemie	31	gemiddeld
Eindproducten chemie	26	gemiddeld
unststofverwerking	48	hoog
		-
letaal en elektrotechniek	40	gemiddeld
Basismetaal	37	gemiddeld
/letaalproducten	54	hoog
<i>Aachine-industrie</i>	43	hoog
Elektrotechniek	22	laag
ransportmiddelen	48	hoog
		-
overige industrie	39	gemiddeld
extiel	36	gemiddeld
lout- en bouwmaterialen	46	hoog
apier	43	hoog
rafische industrie	25	gemiddeld
nergie	25	gemiddeld
Bouw en onroerend goed	59	erg hoog
Bouw	64	erg hoog
Exploitatie van onroerend goed	12	erg laag
landel en reparatie	41	gemiddeld
Fransport en communicatie	37	gemiddeld
Scheep- en luchtvaart	40	gemiddeld
Neg- en railvervoer	39	gemiddeld
Communicatie	32	gemiddeld
		-
3ank- en verzekeringswezen	3	erg laag
Bankwezen	3	erg laag
/erzekeringswezen	-	erg laag
Horeca en zakelijke dienstverlening	24	laag
Horeca	48	hoog
Zakelijke dienstverlening	16	laag
Overige commerciële dienstverlening	31	gemiddeld

Tabel 2.3 (vervolg)	
Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar bedrijfssector, 1998	

Bedrijfssector	%	typering	
Kwartaire diensten	42	gemiddeld	
Gezondheidszorg	46	hoog	
Overige kwartaire diensten	18	laag	
Overheid en onderwijs	14	laag	
Onderwijs	12	laag	
Overheid	15	laag	

.

Bron: CBS/ROA

Bedrijfssector	%	typering
andbouw en visserij	-	laag
Fuinbouw	-	laag
/eehouderij	-	laag
Akkerbouw, bosbouw en visserij	-	gemiddeld
/oeding	29	erg hoog
/lees- en visbewerking	15	gemiddeld
Overige voedingsproducten	32	erg hoog
Drank en tabaksproducten	34	erg hoog
Chemie	30	erg hoog
Basischemie	33	erg hoog
Eindproducten chemie	21	hoog
Kunststofverwerking	37	erg hoog
Metaal en elektrotechniek	16	gemiddeld
Basismetaal	40	erg hoog
Vetaalproducten	14	gemiddeld
Vachine-industrie	6	gemiddeld
Elektrotechniek	16	gemiddeld
Fransportmiddelen	20	hoog
Overige industrie	15	gemiddeld
Textiel	22	hoog
Hout- en bouwmaterialen	7	gemiddeld
Dapier	43	erg hoog
Grafische industrie	18	hoog
Energie	13	gemiddeld
Bouw en onroerend goed	1	laag
Bouw	1	laag
Exploitatie van onroerend goed	-	laag
Handel en reparatie	4	laag
Transport en communicatie	21	hoog
Scheep- en luchtvaart	38	erg hoog
Weg- en railvervoer	23	hoog
Communicatie	10	gemiddeld
Bank- en verzekeringswezen	3	laag
Bankwezen	3	laag
Verzekeringswezen	-	laag
Horeca en zakelijke dienstverlening	7	gemiddeld
Horeca	15	gemiddeld
Zakelijke dienstverlening	5	gemiddeld
		gemiddeld

-

Bedrijfssector	%	typering
Kwartaire diensten	18	hoog
Gezondheidszorg	20	hoog
Overige kwartaire diensten	4	gemiddeld
Overheid en onderwijs	5	gemiddeld
Onderwijs	-	laag
Overheid	9	gemiddeld

.

Tabel 2.4 (vervolg) Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar bedrijfssector, 1998 Tabel 2.5 Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar bedrijfssector, 1998

Bedrijfssector	%	typering
_andbouw en visserij	45	erg laag
Tuinbouw	44	erg laag
/eehouderij	49	erg laag
Akkerbouw, bosbouw en visserij	37	erg laag
/oeding	57	laag
/lees- en visbewerking	61	gemiddeld
Overige voedingsproducten	58	gemiddeld
Drank en tabaksproducten	49	erg laag
Chemie	64	gemiddeld
Basischemie	70	hoog
Eindproducten chemie	63	gemiddeld
Kunststofverwerking	58	gemiddeld
letaal en elektrotechniek	62	gemiddeld
Basismetaal	56	laag
Metaalproducten	60	gemiddeld
Aachine-industrie	63	gemiddeld
Elektrotechniek	65	gemiddeld
ransportmiddelen	64	gemiddeld
Dverige industrie	57	laag
Fextiel	54	laag
Hout- en bouwmaterialen	50	erg laag
Papier	58	gemiddeld
Grafische industrie	72	hoog
nergie	63	gemiddeld
Bouw en onroerend goed	59	gemiddeld
Bouw	59	gemiddeld
Exploitatie van onroerend goed	60	gemiddeld
landel en reparatie	55	laag
Transport en communicatie	69	hoog
Scheep- en luchtvaart	79	erg hoog
Neg- en railvervoer	68	hoog
Communicatie	69	hoog
Bank- en verzekeringswezen	69	hoog
Bankwezen	70	hoog
/erzekeringswezen	68	hoog
Horeca en zakelijke dienstverlening	65	gemiddeld
Horeca	64	gemiddeld
Zakelijke dienstverlening	68	hoog

.

drijfssector	%	typering
vartaire diensten	67	hoog
zondheidszorg	67	hoog
rige kwartaire diensten	70	hoog
rheid en onderwijs	63	gemiddeld
derwijs	62	gemiddeld
erheid	64	gemiddeld

•

Tabel 2.5 (vervolg) Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar bedrijfssector, 1998 *Tabel 2.6* Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
araar baajaandanulla	35	hood
eraar basisonderwijs	20	hoog gemiddeld
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (2e graads)	20	gemiddeld
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (1e graads)	- 31	
Docenten landbouw en techniek (2e graads)	51	hoog
Docenten landbouw en techniek (1e graads)	-	gemiddeld
Docenten economisch-administratieve vakken (2e graads)	-	gemiddeld
Docenten economisch-administratieve vakken (1e graads)	-	gemiddeld
Docenten talen en expressie	24	gemiddeld
Docenten letteren (1e graads)	22	gemiddeld
ocenten sociale vakken (2e graads)	53	erg hoog
ocenten sociale vakken (1e graads)	-	laag
ocenten 2e graads zonder specialisatie	-	gemiddeld
Oocenten 1e graads zonder specialisatie	-	hoog
Onderwijskundig medewerkers	-	laag
Onderwijskundigen en pedagogen	-	laag
Rij-instructeurs	-	gemiddeld
Zweminstructeurs	78	erg hoog
Sportinstructeurs	-	gemiddeld
olken, vertalers en schrijvers	_	gemiddeld
Bibliotheekassistenten		laag
	-	laag
Bibliothecarissen	-	laag
Grafisch ontwerpers	28	gemiddelo
Kunstenaars	20	
Geestelijk verzorgers	-	laag
Geestelijken	-	laag
lournalisten Faalkundigen	-	laag laag
•	-	laag
AGRARISCHE BEROEPEN		
Agrarische hulparbeiders	-	laag
Agrarische arbeiders	29	gemiddeld
Agrarische vakkrachten	-	laag
Ailieuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	-	laag
_andbouwkundigen	-	gemiddeld
andbouwmachinebestuurders en vissers	57	erg hoog
Agrarische bedrijfshoofden	-	gemiddeld
ECHNISCHE EN INDUSTRIEBEROEPEN		
Productiemedewerkers	51	erg hoog
aboratorium-assistenten	-	hoog
aboranten	-	gemiddel
echnisch analisten	-	gemiddel
Vatuurwetenschappers	-	gemiddel
Conciërges	19	gemiddel
loofden technische dienst	44	hoog
Verktuigbouwkundigen	-	laag
Bouwvakkers	52	erg hoog
Aannemers en installateurs	43	hooq
	15	gemiddel
	10	•
Architecten en bouwkundig projectleiders	_	laan
Architecten en bouwkundig projectleiders Neg- en waterbouwkundigen	-	laag org boog
Architecten en bouwkundig projectleiders Neg- en waterbouwkundigen Neg- en waterbouwkundige arbeiders Neg- en waterbouwkundige vakkrachten	- 61 43	laag erg hoog hoog

-

Beroepsgroep	%	typering
Metaalarbeiders	71	erg hoog
Bankwerkers en lassers	67	erg hoog
Bedrijfshoofden metaalbewerking	-	hoog
Assembleurs	42	hoog
Monteurs	57	erg hoog
Nerktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst	27	gemiddel
Elektronicamonteurs	28	gemiddel
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	32	hoog
Elektromonteurs	39	hoog
Elektrotechnisch ontwerpers en bedrijfshoofden	-	gemiddel
	- 45	laag
Grafisch productiepersoneel	45 54	erg hoog
Grafische vakkrachten Mechanisch operators	58	erg hoog erg hoog
Procesoperators	63	erg hoog
Procestechnologen	-	gemiddel
Vateriaalkundigen	_	laag
Confectie-arbeiders	29	gemiddel
Schoen- en kleermakers		hoog
TRANSPORT BEROEPEN		Ū
	29	gemiddel
Laders en lossers Chauffeurs	29	gemiddel
Schippers en conducteurs	43	hoog
Vliegers, Scheepskapiteins en leidinggevenden transport	45	erg hoog
Stewards	63	erg hoog
MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	- 12	laag laag
Verplegenden en doktersassistenten Therapeuten en verpleegkundigen	11	laag
Artsen	-	laag
Apothekersassistenten en medisch laboranten	11	laag
Medisch analisten	-	gemiddel
Apothekers	-	laag
Afdelingshoofden zorginstelling	-	laag
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	40	hooa
Ondersteunende administratieve hulpkrachten	-	gemiddel
Bedrijfshoofden	-	laag
Economen	-	laag
Productieplanners	19	gemidde
Organisatie-adviseurs	-	laag
Organisatiedeskundigen	-	laag
Receptionisten en administratieve employees	10	laag
Boekhouders en secretaresses	6	laag
Assistent accountants	3	laag
Accountants	-	laag
Verzekeringsagenten Commercieel employees	- 6	laag
Commercieel employees Commercieel medewerkers	5	laag laag
Technisch-commercieel employees	-	gemidde
Technisch-bedrijfskundig medewerkers	-	laag
Juridisch en fiscaal medewerkers	-	laag
Juridisch, bestuurlijk medewerkers	-	laag

Tabel 2.6 (vervolg) Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar beroepsgroep, 1998

Tabel 2.6 (vervolg) Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
Administratieve transportemployees	21	gemiddeld
Leidinggevenden	7	laag
Managers	6	laag
Medisch secretaresses	-	laag
INFORMATICABEROEPEN		
Programmeurs	7	laag
Systeemanalisten	5	laag
Informatici	-	laag
Technisch systeemanalisten	-	laag
SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	19	gemiddeld
Medewerkers sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	9	laag
Hoofden sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk medewerkers	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	-	laag
VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
Vakkenvullers	9	laag
Interieurverzorgers	16	gemiddeld
Verkopers	7	laag
Winkeliers	8	laag
Hulpkrachten horeca en verzorging	14	gemiddeld
Ziekenverzorgenden Verzorgend personeel	13 25	gemiddeld gemiddeld
Café - en snackbarhouders	25	gemiddeld
Bedrijfshoofden horeca	22	gemiddeld
Bakkers en slagers	-	gemiddeld
OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
Asp. politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	24	gemiddeld
Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees	17	gemiddeld
Politie-inspecteurs en officieren	-	gemiddeld
Brandweerlieden	-	gemiddeld

Bron: CBS/ROA

7	a	h	el	2	7

Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar beroepssegment, 1998

.

Beroepssegment	%	typering
Elementaire beroepen	29	gemiddeld
Lagere niet-specialistische beroepen	-	gemiddeld
Lagere docenten sportvakken	78	erg hoog
Lagere agrarische beroepen	30	gemiddeld
Lagere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	hoog
Lagere technische beroepen	52	erg hoog
Lagere transportberoepen	20	gemiddeld
Lagere (para)medische beroepen	-	laag
Lagere administratieve, commerciële beroepen e.d.	9	laag
Lagere beveiligingsberoepen	24	gemiddeld
Lagere verzorgende beroepen	14	gemiddeld
Middelbare docenten transport-, sportvakken	-	gemiddeld
Middelbare agrarische beroepen	20	gemiddeld
Middelbare wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Middelbare technische beroepen	51	erg hoog
Middelbare transportberoepen e.d.	36	hoog
Middelbare (para)medische beroepen	11	laag
Middelbare administratieve, commerciële beroepen e.d.	7	laag
Middelbare juridische, bestuurlijke beveiligingsberoepen	12	gemiddeld
Middelbare taalkundige, culturele beroepen	12	laag
Middelbare beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	19	gemiddeld
Middelbare verzorgende beroepen e.d.	25	gemiddeld
Hogere pedagogische beroepen	31	hoog
Hogere landbouwkundige beroepen	51	laag
Hogere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Hogere technische beroepen	18	gemiddeld
Hogere transportberoepen	45	erg hoog
	43	laag
Hogere (para)medische beroepen Hogere administratieve, commerciële, economische beroepen	5	laag
	5	laag
Hogere juridische, bestuurlijke, beveiligingsberoepen	- 19	gemiddeld
Hogere taalkundige, culturele beroepen	9	laag
Hogere beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij e.d.	9	5
Hogere verzorgende beroepen	7	laag
Managers (HBO werk- en denkniveau) e.d.	17	laag gemiddeld
Wetenschappelijke pedagogische beroepen	17	aemiddeld
Wetenschappelijke landbouwkundige beroepen	-	0
Wetenschappelijke wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Wetenschappelijke technische beroepen	-	laag
Wetenschappelijke (para)medische beroepen e.d.	-	laag
Wetenschappelijke economische, administratieve beroepen e.d.	-	laag
Wetenschappelijke juridische, bestuurlijke beroepen	-	laag
Wetenschappelijke beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	-	laag
Managers (wetenschappelijk werk- en denkniveau)	6	laag

Bron: CBS/ROA

Tabel 2.8 Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
Leraar basisonderwijs	-	laag
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (2e graads)	-	laag
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (1e graads)	-	laag
Docenten landbouw en techniek (2e graads)	30	hoog
Docenten landbouw en techniek (1e graads)	-	gemiddelo
Docenten economisch-administratieve vakken (2e graads)	-	laag
Docenten economisch-administratieve vakken (1e graads)	-	laag
Docenten talen en expressie	-	laag
Docenten letteren (1e graads)	-	laag
Docenten sociale vakken (2e graads)	-	laag
Docenten sociale vakken (1e graads)	-	laag
Docenten 2e graads zonder specialisatie	-	gemiddelo
Docenten 1e graads zonder specialisatie	-	gemiddeld
Onderwijskundig medewerkers	-	laag
Onderwijskundigen en pedagogen	-	laag
Rij-instructeurs	-	laag
Zweminstructeurs	-	laag
Sportinstructeurs	-	laag
CULTURELE BEROEPEN		
Γolken, vertalers en schrijvers	-	laag
Bibliotheekassistenten	-	laag
Bibliothecarissen	-	laag
Grafisch ontwerpers	-	laag
Kunstenaars	-	gemiddeld
Geestelijk verzorgers	-	laag
Geestelijken	-	laag
Journalisten Taalkundigen	-	laag laag
AGRARISCHE BEROEPEN		-
Agrarische hulparbeiders	_	gemiddeld
Agrarische arbeiders	36	erg hoog
Agrarische vakkrachten	-	gemiddelo
Villeuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	-	gemiddel
Landbouwkundigen	-	gemiddel
Landbouwmachinebestuurders en vissers	-	erg hoog
Agrarische bedrijfshoofden	29	hoog
TECHNISCHE EN INDUSTRIEBEROEPEN		
Productiemedewerkers	31	hoog
Laboratorium-assistenten	-	erg hoog
Laboranten	-	gemiddel
Technisch analisten	-	gemiddel
Natuurwetenschappers	-	gemiddel
Conciërges	17	gemiddel
Hoofden technische dienst	32	hoog
Werktuigbouwkundigen	-	laag
Bouwvakkers	55	erg hoog
Aannemers en installateurs	52	erg hoog
Architecten en bouwkundig projectleiders	-	laag
Weg- en waterbouwkundigen	-	laag
Weg- en waterbouwkundige arbeiders	83	erg hoog
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	34	erg hoog

Tabel 2.8 (vervolg) Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
Weg- en waterbouwkundig ontwerpers en projectleiders		gemiddeld
Metaalarbeiders	55	erg hoog
Bankwerkers en lassers	49	0 0
		erg hoog
Bedrijfshoofden metaalbewerking	-	hoog
Assembleurs	44	erg hoog
Monteurs	51	erg hoog
Werktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst	16	gemiddeld
Elektronicamonteurs	22	hoog
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	40	erg hoog
Elektromonteurs	46	erg hoog
Elektrotechnisch ontwerpers en bedrijfshoofden	-	gemiddeld
Elektrotechnici	-	laag
Grafisch productiepersoneel	19	gemiddeld
Grafische vakkrachten	19	gemiddeld
Mechanisch operators	23	hoog
Procesoperators	26	hoog
Procestechnologen	-	gemiddelo
Materiaalkundigen	_	gemiddeld
Confectie-arbeiders	28	hoog
Schoen- en kleermakers	- 20	gemiddelo
	-	gerniddek
TRANSPORTBEROEPEN		
Laders en lossers	12	gemiddeld
Chauffeurs	11	gemiddeld
Schippers en conducteurs	21	hoog
Vliegers, scheepskapiteins en leidinggevenden transport	-	gemiddelo
Stewards	-	gemiddel
MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	-	gemiddeld
Verplegenden en doktersassistenten	5	gemiddeld
Therapeuten en verpleegkundigen	6	gemiddel
Artsen	-	laag
Apothekersassistenten en medisch laboranten	12	gemiddel
Medisch analisten	-	gemiddel
Apothekers	-	laag
Afdelingshoofden zorginstelling	-	laag
ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	10	gemiddele
Ondersteunende administratieve hulpkrachten	-	laag
Bedrijfshoofden	-	laag
Economen	-	laag
Productieplanners	-	laag
Organisatie-adviseurs	_	laag
Organisatiedeskundigen	_	laag
Receptionisten en administratieve employees	- 1	laag
Boekhouders en secretaresses	1	
		laag
Assistent accountants	-	laag
Accountants Verzekeringsagenten	-	laag laag

Tabel 2.8 (vervolg) Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
Commercieel employees	1	laag
Commercieel medewerkers	-	laag
Technisch-commercieel employees	-	gemiddeld
Fechnisch-bedrijfskundig medewerkers	-	laag
Juridisch en fiscaal medewerkers	-	laag
luridisch, bestuurlijk medewerkers	-	laag
Juristen	-	laag
Administratieve transportemployees	-	laag
eidinggevenden	-	laag
Managers	-	laag
Medisch secretaresses	-	laag
NFORMATICABEROEPEN		
Programmeurs	-	laag
Systeemanalisten	-	laag
Informatici	-	laag
Fechnisch systeemanalisten	-	laag
SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	-	laaq
Medewerkers sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	-	laag
Hoofden sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk medewerkers	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	-	laag
VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
Vakkenvullers	-	gemiddeld
Interieurverzorgers	9	gemiddeld
Verkopers	4	laag
Winkeliers	4	laag
Hulpkrachten horeca en verzorging	3	laag
Ziekenverzorgenden	-	laag
Verzorgend personeel	5	laag
Café- en snackbarhouders	-	laag
Bedrijfshoofden horeca	-	laag
Bakkers en slagers	-	gemiddelc
OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
Asp. politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	10	gemiddeld
Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees	7	gemiddeld
Politie-inspecteurs en officieren	-	gemiddeld
Brandweerlieden		erg hoog

Bron: CBS/ROA

17

Tabel 2.9 Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschappen of apparaten die trilling veroorzaken, naar beroepssegment, 1998

.

Beroepssegment	%	typering
Elementaire beroepen	14	gemiddeld
Lagere niet-specialistische beroepen	-	laag
Lagere docenten sportvakken	-	laag
Lagere agrarische beroepen	36	erg hoog
Lagere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	erg hoog
Lagere technische beroepen	44	erg hoog
Lagere transportberoepen	11	gemiddeld
Lagere (para)medische beroepen	_	gemiddeld
Lagere administratieve, commerciële beroepen e.d.	3	laaq
Lagere beveiligingsberoepen	10	gemiddeld
Lagere verzorgende beroepen	3	laag
Middelbare docenten transport-, sportvakken	_	laag
Middelbare agrarische beroepen	21	hoog
Middelbare wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	_	gemiddeld
Middelbare technische beroepen	45	erg hoog
Middelbare transportberoepen e.d.	10	gemiddeld
Middelbare (para)medische beroepen	5	gemiddeld
Middelbare administratieve, commerciële beroepen e.d.	2	laag
Middelbare juridische, bestuurlijke beveiligingsberoepen	4	laag
Middelbare taalkundige, culturele beroepen	-	laag
Middelbare beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	-	laag
Middelbare verzorgende beroepen e.d.	4	laag
Hogere pedagogische beroepen	3	laag
Hogere landbouwkundige beroepen	-	gemiddeld
Hogere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Hogere technische beroepen	8	gemiddeld
Hogere transportberoepen	-	gemiddeld
Hogere (para)medische beroepen	7	gemiddeld
Hogere administratieve, commerciële, economische beroepen	1	laag
Hogere juridische, bestuurlijke, beveiligingsberoepen	-	laag
Hogere taalkundige, culturele beroepen	-	laag
Hogere beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij e.d.	-	laag
Hogere verzorgende beroepen	-	laag
Managers (HBO werk- en denkniveau) e.d.	-	laag
Wetenschappelijke pedagogische beroepen	-	laag
Wetenschappelijke landbouwkundige beroepen	-	gemiddeld
Wetenschappelijke wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Wetenschappelijke technische beroepen	-	laag
Wetenschappelijke (para)medische beroepen e.d.	-	laag
Wetenschappelijke economische, administratieve beroepen e.d.	-	laag
Wetenschappelijke juridische, bestuurlijke beroepen	-	laag
Wetenschappelijke beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	-	laag
Managers (wetenschappelijk werk- en denkniveau)	-	laag

Bron: CBS/ROA

Tabel 2.10	
Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar beroepsgroep,	1998

eroepsgroep	%	typering
EDAGOGISCHE BEROEPEN		
eraar basisonderwijs	13	laag
ocenten exacte, medische en verzorgende vakken (2e graads)	-	laag
ocenten exacte, medische en verzorgende vakken (1e graads)	-	laag
ocenten landbouw en techniek (2e graads)	19	laag
ocenten landbouw en techniek (1e graads)	-	laag
ocenten economisch-administratieve vakken (2e graads)	-	laag
ocenten economisch-administratieve vakken (1e graads)	-	erg laag
ocenten talen en expressie	-	laag
ocenten letteren (1e graads)	-	laag
ocenten sociale vakken (2e graads)	49	hoog
ocenten sociale vakken (1e graads)	-	erg laag
ocenten 2e graads zonder specialisatie	-	laag
ocenten 1e graads zonder specialisatie	-	laag
nderwijskundig medewerkers	-	erg laag
nderwijskundigen en pedagogen	-	laag
ij-instructeurs	-	laag
weminstructeurs	-	gemiddeld
portinstructeurs	-	gemiddeld
ULTURELE BEROEPEN		
olken, vertalers en schrijvers	-	laag
Bibliotheekassistenten	22	gemiddeld
ibliothecarissen	-	laag
irafisch ontwerpers	-	laag
unstenaars	25	gemiddeld
eestelijk verzorgers	-	erg laag
eestelijken	-	erg laag
ournalisten	-	laag
aalkundigen	-	laag
GRARISCHE BEROEPEN		
grarische hulparbeiders	46	gemiddeld
grarische arbeiders	73	erg hoog
grarische vakkrachten	-	gemiddeld
ilieuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	-	laag
andbouwkundigen	-	laag
andbouwmachinebestuurders en vissers	75	erg hoog
grarische bedrijfshoofden	63	hoog
ECHNISCHE EN INDUSTRIEBEROEPEN		
Productiemedewerkers	60	hoog
aboratorium-assistenten	-	gemiddeld
aboranten	-	laag
echnisch analisten	-	laag
atuurwetenschappers	-	laag
onciërges oofden technische dienst	53 43	hoog gemiddeld
verktuigbouwkundigen	40	laag
ouwvakkers	85	erg hoog
annemers en installateurs	64	hoog
rchitecten en bouwkundig projectleiders	-	laag
/eq- en waterbouwkundigen	-	erg laag
Veg- en waterbouwkundige arbeiders	87	erg hoog
Veg- en waterbouwkundige vakkrachten	32	gemiddeld
Veg- en waterbouwkundig ontwerpers en projectleiders	~	

Beroepsgroep	%	typering
Metaalarbeiders	71	erg hoog
Bankwerkers en lassers	62	hoog
Bedrijfshoofden metaalbewerking	-	laag
Assembleurs	58	hoog
<i>I</i> onteurs	65	hoog
Verktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst	13	laag
Elektronicamonteurs	40	gemiddeld
Aonteurs en controleurs elektrotechnische producten	56	hoog
Elektromonteurs	51	hoog
Elektrotechnisch ontwerpers en bedrijfshoofden	01	laag
	-	
lektrotechnici	-	laag
Grafisch productiepersoneel	34	gemiddeld
Grafische vakkrachten	51	hoog
Mechanisch operators	64	hoog
Procesoperators	46	gemiddeld
Procestechnologen	-	laag
Aateriaalkundigen	-	laag
Confectie-arbeiders	56	hoog
	50	
Schoen- en kleermakers	-	laag
TRANSPORTBEROEPEN		
aders en lossers	73	erg hoog
Chauffeurs	59	hoog
Schippers en conducteurs	31	gemiddel
/liegers, scheepskapiteins en leidinggevenden transport	18	laag
Stewards	80	erg hoog
Stewards	00	cig noog
MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	85	erg hoog
Verplegenden en doktersassistenten	57	hoog
Therapeuten en verpleegkundigen	54	hoog
Artsen	10	laag
Apothekersassistenten en medisch laboranten	17	laag
	29	gemiddel
Medisch analisten		
Apothekers	-	laag
Afdelingshoofden zorginstelling	-	laag
ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	54	hoog
Ondersteunende administratieve hulpkrachten	-	laag
Bedrijfshoofden	-	laag
Economen	-	erg laag
	11	
Productieplanners	11	laag
Drganisatie-adviseurs	-	laag
Drganisatiedeskundigen	-	erg laag
Receptionisten en administratieve employees	9	laag
Boekhouders en secretaresses	5	laag
Assistent accountants	-	laag
Accountants	-	erg laag
Verzekeringsagenten	_	laag
	- 7	
Commercieel employees		laag
Commercieel medewerkers	5	laag
Technisch-commercieel employees	24	gemiddel
	-	laag
Technisch-bedrijfskundig medewerkers		
Technisch-bedrijfskundig medewerkers Juridisch en fiscaal medewerkers	-	laad
, .	-	laag erg laag

Tabel 2.10 (vervolg) Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar beroepsgroep, 1998

Tabel 2.10 (vervolg)	
Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar beroepsgroep, 1998	i

Beroepsgroep	%	typering
Administratieve transportemployees	19	laag
Leidinggevenden	6	laag
Managers	9	laag
Medisch secretaresses	-	laag
INFORMATICABEROEPEN		
Programmeurs	10	laag
Systeemanalisten	3	laag
Informatici	-	erg laag
Technisch systeemanalisten	-	laag
SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	26	gemiddeld
Medewerkers sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	7	laag
Hoofden sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk medewerkers	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	-	laag
VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
Vakkenvullers	72	erg hoog
Interieurverzorgers	58	hoog
Verkopers	43	gemiddeld
Winkeliers	48	hoog
Hulpkrachten horeca en verzorging	54	hoog
Ziekenverzorgenden	89	erg hoog
Verzorgend personeel	60	hoog
Café- en snackbarhouders	-	gemiddeld
Bedrijfshoofden horeca	41	gemiddeld
Bakkers en slagers	63	hoog
OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
Asp. politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	31	gemiddeld
Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees	28	gemiddeld
Politie-inspecteurs en officieren	-	laag
Brandweerlieden	57	hoog

Bron: CBS/ROA

Tabel 2.11

Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar beroepssegment, 1998

.

Beroepssegment	%	typering
Elementaire beroepen	62	hoog
Lagere niet-specialistische beroepen	-	laag
Lagere docenten sportvakken	-	gemiddeld
_agere agrarische beroepen	73	erg hoog
_agere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	_	gemiddeld
_agere technische beroepen	70	erg hoog
_agere transportberoepen	59	hoog
_agere (para)medische beroepen	85	erg hoog
_agere administratieve, commerciële beroepen e.d.	26	gemiddeld
_agere beveiligingsberoepen	31	gemiddeld
_agere verzorgende beroepen	54	hoog
Viddelbare docenten transport-, sportvakken	-	gemiddeld
Viddelbare agrarische beroepen	52	hooq
Niddelbare wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	laag
Viddelbare technische beroepen	58	hoog
Viddelbare transportberoepen e.d.	33	gemiddelo
Middelbare (para)medische beroepen	53	hoog
Viddelbare administratieve, commerciële beroepen e.d.	10	laaq
Niddelbare juridische, bestuurlijke beveiligingsberoepen	18	laag
Niddelbare taalkundige, culturele beroepen	18	laag
Viddelbare beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	26	gemiddelo
Viddelbare verzorgende beroepen e.d.	58	hoog
Hogere pedagogische beroepen	14	laaq
Hogere landbouwkundige beroepen	-	laag
Hogere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	laag
Hogere technische beroepen	9	laag
Hogere transportberoepen	18	laag
Hogere (para)medische beroepen	50	hoog
Hogere administratieve, commerciële, economische beroepen	4	laaq
Hogere juridische, bestuurlijke, beveiligingsberoepen	-	laag
Hogere taalkundige, culturele beroepen	20	laag
Hogere beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij e.d.	6	laag
Hogere verzorgende beroepen	-	laag
Managers (HBO werk- en denkniveau) e.d.	6	laag
Wetenschappelijke pedagogische beroepen	4	laag
Netenschappelijke landbouwkundige beroepen	-	laag
Netenschappelijke wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	laag
Netenschappelijke technische beroepen	-	laag
Wetenschappelijke (para)medische beroepen e.d.	9	laag
Wetenschappelijke (para)medische beroepen e.d. Wetenschappelijke economische, administratieve beroepen e.d.	5	erg laag
Wetenschappelijke juridische, bestuurlijke beroepen	-	laaq
Wetenschappelijke jundische, bestuurijke beroepen Wetenschappelijke beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	-	laag
	- 9	
Managers (wetenschappelijk werk- en denkniveau)	Э	laag

Bron: CBS/ROA

Tabel 2.12 Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
Leraar basisonderwijs	-	laag
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (2e graads)	-	laag
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (1e graads)	-	laag
Docenten landbouw en techniek (2e graads)	-	laag
Docenten landbouw en techniek (1e graads)	-	laag
Docenten economisch-administratieve vakken (2e graads)	-	laag
Docenten economisch-administratieve vakken (1e graads)	-	laag
Docenten talen en expressie	-	laag
Docenten letteren (1e graads)	-	laag
Docenten sociale vakken (2e graads)	-	laag
Docenten sociale vakken (1e graads)	-	laag
Docenten 2e graads zonder specialisatie	-	laag
Docenten 1e graads zonder specialisatie	-	laag
Onderwijskundig medewerkers	-	laag
Onderwijskundigen en pedagogen	-	laag
Rij-instructeurs	_	laag
Zweminstructeurs		erg hoog
	_	laag
Sportinstructeurs	-	laay
CULTURELE BEROEPEN		
Tolken, vertalers en schrijvers	-	laag
Bibliotheekassistenten	-	laag
Bibliothecarissen	-	laag
Grafisch ontwerpers	-	laag
Kunstenaars	-	laag
Geestelijk verzorgers	-	laag
Geestelijken	-	laag
Journalisten	-	gemiddel
Taalkundigen	-	laag
AGRARISCHE BEROEPEN		
Agrarische hulparbeiders	-	gemiddeld
Agrarische arbeiders	-	laag
Agrarische vakkrachten	-	gemiddel
Milieuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	-	laag
Landbouwkundigen	-	laag
Landbouwmachinebestuurders en vissers	-	gemiddel
Agrarische bedrijfshoofden	-	laag
TECHNISCHE EN INDUSTRIEBEROEPEN		
Productiemedewerkers	24	hoog
Laboratorium-assistenten		gemiddel
Laboranten	-	gemiddel
Technisch analisten	-	laag
Natuurwetenschappers	-	laag
Conciërges	8	gemiddel
Hoofden technische dienst	-	laag
Werktuigbouwkundigen	-	laag
	2	
Bouwvakkers	2	laag
Aannemers en installateurs	2	laag
Architecten en bouwkundig projectleiders	-	laag
Weg- en waterbouwkundigen	-	laag
Weg- en waterbouwkundige arbeiders	-	gemiddel
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	-	gemiddel
Weg- en waterbouwkundig ontwerpers en projectleiders	-	laag

Beroepsgroep	%	typering
Metaalarbeiders	21	hoog
Bankwerkers en lassers	20	hoog
Bedrijfshoofden metaalbewerking	-	laag
Assembleurs	22	hoog
Monteurs	17	gemiddeld
Werktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst		gemiddeld
Elektronicamonteurs	-	gemiddeld
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten	_	gemiddeld
Elektromonteurs	7	gemiddeld
Elektrotechnisch ontwerpers en bedrijfshoofden	-	laag
Elektrotechnici	-	laag
Grafisch productiepersoneel	29	erg hoog
Grafische vakkrachten	30	erg hoog
Mechanisch operators	42	erg hoog
Procesoperators	67	erg hoog
Procestechnologen	_	gemiddeld
Vateriaalkundigen	-	laag
Confectie-arbeiders	-	gemiddeld
Schoen- en kleermakers	-	laag
TRANSPORTBEROEPEN		
_aders en lossers	16	gemiddeld
Chauffeurs	18	hoog
Schippers en conducteurs	49	erg hoog
/liegers, scheepskapiteins en leidinggevenden transport	30	erg hoog
Stewards	39	erg hoog
MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	48	erg hoog
Verplegenden en doktersassistenten	38	erg hoog
Therapeuten en verpleegkundigen	22	hoog
Artsen	8	gemiddeld
Apothekersassistenten en medisch laboranten	-	gemiddeld
Medisch analisten	-	gemiddeld
Apothekers	-	gemiddeld
Afdelingshoofden zorginstelling	-	gemiddeld
ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	16	gemiddeld
Ondersteunende administratieve hulpkrachten	-	gemiddeld
Bedrijfshoofden	-	laag
Economen	-	laag
Productieplanners	13	gemiddeld
Organisatie-adviseurs	-	laag
Organisatiedeskundigen	-	laag
Receptionisten en administratieve employees	8	gemiddeld
Boekhouders en secretaresses	2	laag
Assistent accountants	-	laag
Accountants	-	laag
Verzekeringsagenten	-	laag
Commercieel employees	2	laag
Commercieel medewerkers	-	laag
Technisch-commercieel employees	-	laag
Technisch-bedrijfskundig medewerkers	-	laag
Juridisch en fiscaal medewerkers	-	laag
Juridisch, bestuurlijk medewerkers	-	laag
Juristen	-	laag

Tabel 2.12 (vervolg) Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar beroepsgroep, 1998

Tabel 2.12 (vervolg)	
Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar beroepsgroep, 1998	

Beroepsgroep	%	typering
Administratieve transportemployees	11	gemiddeld
_eidinggevenden	-	gemiddeld
Managers	5	gemiddeld
Medisch secretaresses	-	laag
NFORMATICABEROEPEN		
Programmeurs	9	gemiddeld
Systeemanalisten	-	laag
nformatici	-	laag
Fechnisch systeemanalisten	-	laag
SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	20	hoog
Medewerkers sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	7	gemiddeld
Hoofden sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	-	laag
Sociaal-wetenschappelijk medewerkers	-	gemiddeld
Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	-	laag
VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
/akkenvullers	-	gemiddeld
nterieurverzorgers	6	gemiddeld
/erkopers	5	gemiddeld
Ninkeliers	4	gemiddeld
Hulpkrachten horeca en verzorging	12	gemiddeld
Ziekenverzorgenden	47	erg hoog
Verzorgend personeel	20	hoog
Café- en snackbarhouders	-	gemiddeld
Bedrijfshoofden horeca	16	gemiddeld
Bakkers en slagers	-	gemiddeld
OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
Asp. politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	48	erg hoog
Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees	38	erg hoog
Politie-inspecteurs en officieren	-	hoog
Brandweerlieden	50	erg hoog

Bron: CBS/ROA

Tabel 2.13 Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar beroepssegment, 1998

Beroepssegment	%	typering
Elementaire beroepen	14	aemiddeld
Lagere niet-specialistische beroepen	-	gemiddeld
Lagere docenten sportvakken	-	erg hoog
Lagere agrarische beroepen	-	laag
Lagere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Lagere technische beroepen	16	gemiddeld
Lagere transportberoepen	18	hoog
Lagere (para)medische beroepen	48	erg hoog
Lagere administratieve, commerciële beroepen e.d.	6	gemiddeld
Lagere beveiligingsberoepen	48	erg hoog
Lagere verzorgende beroepen	12	gemiddeld
Middelbare docenten transport-, sportvakken	-	laag
Middelbare agrarische beroepen	-	laag
Middelbare wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
Middelbare technische beroepen	16	gemiddeld
Middelbare transportberoepen e.d.	29	erg hoog
Middelbare (para)medische beroepen	31	erg hoog
Niddelbare administratieve, commerciële beroepen e.d.	3	laaq
Middelbare juridische, bestuurlijke beveiligingsberoepen	23	hoog
Middelbare taalkundige, culturele beroepen	-	laag
Middelbare beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	20	hoog
Middelbare verzorgende beroepen e.d.	20	hoog
Hogere pedagogische beroepen	-	laag
Hogere landbouwkundige beroepen	_	laag
Hogere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	_	laag
Hogere technische beroepen	3	laag
Hogere transportberoepen	30	erg hoog
Hogere (para)medische beroepen	20	hoog
Hogere administratieve, commerciële, economische beroepen	1	laag
Hogere juridische, bestuurlijke, beveiligingsberoepen	-	gemiddeld
Hogere taalkundige, culturele beroepen		laag
Hogere beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij e.d.	7	gemiddeld
Hogere verzorgende beroepen	-	aemiddeld
Managers (HBO werk- en denkniveau) e.d.		gemiddeld
	-	laag
Netenschappelijke pedagogische beroepen Netenschappelijke landbouwkundige beroepen	-	laag
Netenschappelijke landbouwkundige beroepen	-	laag
Netenschappelijke wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	laag
Wetenschappelijke technische beroepen	- 8	gemiddeld
Wetenschappelijke (para)medische beroepen e.d.	0	laaq
Wetenschappelijke economische, administratieve beroepen e.d.	-	laag
Wetenschappelijke juridische, bestuurlijke beroepen	-	laag
Wetenschappelijke beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	- 5	Ų
Managers (wetenschappelijk werk- en denkniveau)	Э	gemiddeld

Tabel 2.14 Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
_eraar basisonderwijs	53	laag
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (2e graads)	62	gemiddeld
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (1e graads)	84	erg hoog
Docenten landbouw en techniek (2e graads)	62	gemiddeld
Docenten landbouw en techniek (1e graads)	-	gemiddeld
Docenten economisch-administratieve vakken (2e graads)	63	gemiddeld
Docenten economisch-administratieve vakken (1e graads)	70	hoog
Docenten talen en expressie	54	laag
Docenten letteren (1e graads)	68	gemiddeld
Docenten sociale vakken (2e graads)	36	erg laag
Docenten sociale vakken (1e graads)	67	gemiddeld
Docenten 2e graads zonder specialisatie	65	gemiddeld
Docenten 1e graads zonder specialisatie	-	erg hoog
Onderwijskundig medewerkers	81	hoog
Onderwijskundigen en pedagogen	76	hoog
Rij-instructeurs	-	gemiddeld
Zweminstructeurs	_	erg laag
Sportinstructeurs	_	erg laag
spontinstructeurs	-	ergiaag
CULTURELE BEROEPEN		
Tolken, vertalers en schrijvers	-	hoog
Bibliotheekassistenten	51	laag
Bibliothecarissen	52	laag
Grafisch ontwerpers	82	erg hoog
Kunstenaars	70	hoog
Geestelijk verzorgers	-	erg hoog
Geestelijken	-	hoog
Journalisten	93	erg hoog
Taalkundigen	85	erg hoog
AGRARISCHE BEROEPEN		
Agrarische hulparbeiders	-	erg laag
Agrarische arbeiders	35	erg laag
Agrarische vakkrachten	51	laag
Milieuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	75	hoog
Landbouwkundigen	-	erg hoog
Landbouwmachinebestuurders en vissers	63	gemiddeld
Agrarische bedrijfshoofden	60	gemiddeld
TECHNISCHE EN INDUSTRIEBEROEPEN		
Productiemedewerkers	48	laag
Laboratorium-assistenten	-	laag
Laboranten	52	laag
Technisch analisten	63	gemiddeld
Natuurwetenschappers	65	gemiddeld
Conciërges	44	laag
Hoofden technische dienst	62	gemiddelo
Werktuigbouwkundigen	62	gemiddeld
Bouwvakkers	50	laag
Aannemers en installateurs	65	gemiddelo
Architecten en bouwkundig projectleiders	79	hoog
Weg- en waterbouwkundigen	80	hoog
	N	
Weg- en waterbouwkundige arbeiders Weg- en waterbouwkundige vakkrachten	40 61	erg laag gemiddeld

•

Beroepsgroep	%	typering
Metaalarbeiders	54	laag
Bankwerkers en lassers	59	gemiddeld
Bedrijfshoofden metaalbewerking	-	hoog
Assembleurs	47	laag
Vonteurs	64	gemiddeld
Norretuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst	77	hoog
Elektronicamonteurs	70	•
	51	gemiddeld
Monteurs en controleurs elektrotechnische producten		laag
Elektromonteurs	66	gemiddeld
Elektrotechnisch ontwerpers en bedrijfshoofden	80	hoog
Elektrotechnici	72	hoog
Grafisch productiepersoneel	75	hoog
Grafische vakkrachten	71	hoog
Aechanisch operators	51	laag
Procesoperators	64	gemiddelo
Procestechnologen	83	erg hoog
Materiaalkundigen	73	hoog
Confectie-arbeiders	55	gemiddeld
Schoen- en kleermakers	-	gemiddeld
IRANSPORTBEROEPEN		
_aders en lossers	53	laag
Chauffeurs	60	gemiddeld
Schippers en conducteurs	65	gemiddeld
/liegers, scheepskapiteins en leidinggevenden transport	87	erg hoog
Stewards	90	erg hoog
MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen	73	hoog
Verplegenden en doktersassistenten	73	hoog
Therapeuten en verpleegkundigen	67	gemiddeld
Artsen	80	hoog
Apothekersassistenten en medisch laboranten	68	gemiddeld
Medisch analisten	78	hoog
Apothekers	-	gemiddelo
Afdelingshoofden zorginstelling	70	gemiddeld
ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN		
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs	45	laag
Ondersteunende administratieve hulpkrachten	-	erg laag
Bedrijfshoofden	77	hoog
Economen	77	hoog
Productieplanners	78	hoog
Organisatie-adviseurs	77	hoog
Drganisatiedeskundigen	84	erg hoog
Receptionisten en administratieve employees	54	laag
Boekhouders en secretaresses	62	gemiddel
Assistent accountants	75	hoog
Accountants	84	erg hoog
Verzekeringsagenten	63	gemiddel
Commercieel employees	67	gemiddel
Commercieel medewerkers	79	hoog
Technisch-commercieel employees	<u>61</u>	gemiddel
Technisch-bedrijfskundig medewerkers	77	hoog
Juridisch en fiscaal medewerkers	59	gemiddel
Juridisch, bestuurlijk medewerkers	84	erg hoog
		erg hoog

Tabel 2.14 (vervolg) Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar beroepsgroep, 1998

•

Tabel 2.14 (vervolg)
Percentage werknemers dat onder noge tijdsdruk werkt, naar beroepsgroep, 1998
Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
Administratieve transportemployees	78	hoog
_eidinggevenden	80	hoog
Managers	85	erg hoog
Medisch secretaresses	68	gemiddeld
NFORMATICABEROEPEN		
Programmeurs	71	hoog
Systeemanalisten	79	hoog
nformatici	87	erg hoog
Fechnisch systeemanalisten	75	hoog
SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN		
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling	57	gemiddeld
Medewerkers sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	69	gemiddeld
Hoofden sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid	78	hoog
Sociaal-wetenschappelijk medewerkers	73	hoog
Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	81	hoog
VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN		
/akkenvullers	40	erg laag
nterieurverzorgers	44	laag
/erkopers	38	erg laag
Vinkeliers	56	gemiddeld
Hulpkrachten horeca en verzorging	53	laag
Ziekenverzorgenden	82	erg hoog
Verzorgend personeel	62	gemiddeld
Café- en snackbarhouders	-	gemiddeld
Bedrijfshoofden horeca	66	gemiddeld
Bakkers en slagers	42	erg laag
OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN		
Asp. politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten	40	erg laag
Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees	72	hoog
Politie-inspecteurs en officieren	85	erg hoog
Brandweerlieden	64	gemiddeld

Bron:CBS/ROA

•

......

Beroepssegment	%	typering
Elementaire beroepen	47	laaq
_agere niet-specialistische beroepen	-	erg laag
_agere docenten sportvakken	-	erg laag
agere agrarische beroepen	36	erg laag
agere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	laag
agere technische beroepen	52	laag
Lagere transportberoepen	60	gemiddeld
Lagere (para)medische beroepen	73	hoog
agere administratieve, commerciële beroepen e.d.	46	laag
Lagere beveiligingsberoepen	40	erg laag
agere verzorgende beroepen	53	laag
Aiddelbare docenten transport-, sportvakken	33	erg laag
Aiddelbare agrarische beroepen	56	gemiddeld
Middelbare wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	52	laaq
Aiddelbare technische beroepen	64	gemiddeld
Aiddelbare transportberoepen e.d.	76	hoog
Aiddelbare (para)medische beroepen	74	hoog
Aiddelbare administratieve, commerciële beroepen e.d.	65	gemiddeld
Aiddelbare juridische, bestuurlijke beveiligingsberoepen	66	gemiddeld
Aiddelbare taalkundige, culturele beroepen	59	gemiddeld
Aiddelbare beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	57	aemiddeld
Aiddelbare verzorgende beroepen e.d.	63	gemiddeld
logere pedagogische beroepen	56	gemiddeld
Hogere landbouwkundige beroepen	75	hoog
logere viskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	63	gemiddeld
Hogere technische beroepen	77	hoog
	87	erg hoog
Hogere transportberoepen	69	gemiddeld
Hogere (para)medische beroepen	78	hoog
logere administratieve, commerciële, economische beroepen	84	erg hoog
Hogere juridische, bestuurlijke, beveiligingsberoepen	65	
logere taalkundige, culturele beroepen	72	gemiddelo
logere beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij e.d.	72 70	hoog gemiddelc
logere verzorgende beroepen	70 80	•
Aanagers (HBO werk- en denkniveau) e.d.		hoog
Vetenschappelijke pedagogische beroepen	73	hoog
Vetenschappelijke landbouwkundige beroepen	-	erg hoog
Vetenschappelijke wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	65 72	gemiddelo
Vetenschappelijke technische beroepen	73	hoog
Netenschappelijke (para)medische beroepen e.d.	78	hoog
Vetenschappelijke economische, administratieve beroepen e.d.	84	erg hoog
Netenschappelijke juridische, bestuurlijke beroepen	84	erg hoog
Netenschappelijke beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	80	hoog
Managers (wetenschappelijk werk- en denkniveau)	85	erg hoog

Tabel 2.16 Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar opleidingstype, 1998

Opleidingstype	%	typering
Basisonderwijs	32	hoog
VMBO theorie	18	gemiddeld
/MBO landbouw en natuurlijke omgeving	27	gemiddeld
/MBO landbouw en natuurlijke omgeving	27	gemiddeld
/MBO techniek	43	erg hoog
/MBO bouwtechniek /MBO installatietechniek /MBO metaal: mechanische techniek	45 38 56	erg hoog hoog erg hoog
/MBO metaal: fijnmechanische techniek /MBO voertuigentechniek /MBO elektrotechniek	45 34	erg hoog erg hoog hoog
/MBO grafische techniek /MBO brood en banket /MBO consumptief en levensmiddelentechniek	- 38 27	hoog hoog gemiddeld
/MBO transport en logistiek	28	gemiddeld
/MBO economie	14	gemiddeld
/MBO administratie, handel en mode	14	gemiddeld
MBO verzorging	16	gemiddeld
/MBO (uiterlijke) verzorging	. 16	gemiddeld
MBO openbare orde en veiligheid	28	gemiddeld
MBO beveiliging	28	gemiddeld
IAVO/VWO	13	laag
IBO landbouw en natuurlijke omgeving	28	gemiddeld
/BO landbouw en veeteelt /BO milieu en groene ruimte	25 36	gemiddeld hoog
/IBO techniek	40	hoog
MBO laboratorium MBO grond-, weg- en waterbouw MBO grond-, weg- en waterbouw MBO installatietechniek MBO werktuigbouw en mechanische techniek MBO fijnmechanische techniek MBO motorvoertuigentechniek MBO motorvoertuigentechniek MBO vliegtuigtechniek MBO operationele techniek MBO grafische techniek MBO grafische techniek MBO procestechniek MBO procestechniek MBO brood en banket MBO levensmiddelentechniek/vleesverwerking	17 40 31 38 50 - 49 68 52 35 34 67 35 37 28	gemiddeld hoog hoog erg hoog gemiddeld erg hoog erg hoog hoog hoog erg hoog hoog hoog hoog

Tabel 2.16 (vervolg)	
Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar opleidingstype, 1998	

Opleidingstype	%	typering
MBO dienstverlening en gezondheidszorg	17	gemiddeld
MBO dokters-, tandarts- en dierenartsassistent	13	laag
MBO apothekersassistent	-	laag
MBO verpleging	13	laag
MBO gezondheidstechniek	-	laag
MBO sociaal-cultureel	24	gemiddeld
MBO verzorging	16	gemiddeld
MBO uiterlijke verzorging	16	gemiddeld
MBO horeca	26	gemiddeld
MBO beweging en therapie	22	gemiddeld
MBO economie	11	laag
MBO administratie	8	laag
MBO handel	15	gemiddeld
MBO secretariaat	7	laag
MBO toerisme en recreatie	-	laag
MBO bedrijfskunde	20	gemiddeld
MBO automatisering	12	laag
MBO geld, bank en belastingen	-	laag
MBO verzekeringswezen	-	laag
MBO openbare orde en veiligheid	24	gemiddeld
MBO openbare orde en veiligheid	24	gemiddeld
HBO onderwijs en tolk en vertaler	26	gemiddeld
HBO lerarenopleiding basisonderwijs	. 30	hoog
HBO lerarenopleiding talen	18	gemiddeld
HBO lerarenopleiding natuur en techniek	21	gemiddeld
HBO lerarenopleiding economie en maatschappij	18	gemiddeld
HBO lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	38	hoog
HBO lerarenopleiding medisch en verzorging	-	gemiddeld
HBO lerarenopleiding expressie	31	ĥoog
HBO tolk en vertaler	-	gemiddeld
HBO landbouw	12	laag
HBO landbouw en veeteelt	-	laag
HBO milieukunde en levensmiddelentechnologie	-	laag
HBO techniek	14	gemiddeld
HBO laboratorium	13	gemiddeld
HBO bouwkunde	-	laag
HBO civiele techniek	-	laag
HBO werktuigbouwkunde	17	gemiddeld
HBO elektrotechniek	10	laag
HBO informatica	-	laag
HBO chemische technologie	-	gemiddeld
HBO vervoer en logistiek	39	hoog
HBO paramedisch	10	laag
HBO verpleegkunde	9	laag
HBO (fysio)therapie	9	laag
HBO voeding	-	laag
5		5

Tabel 2.16 (vervolg)
Percentage werknemers dat geconfronteerd wordt met lawaai tijdens het werk, naar opleidingstype, 1998

HBO economie6HBO accountancy en bedrijfseconomie7HBO toerisme en recreatie7HBO toerisme en recreatie7HBO recht en bestuur7HBO secitariaat7HBO secitariaat7HBO sociaal-cultureel11HBO communicatie en journalistiek7HBO maatschappelijk werk en hulpverlening14HBO pensonel en arbeid7HBO vitvoerende en beeldende kunsten22HBO openbare orde en veiligheid25HBO openbare orde en veiligheid25WO letteren12WO letteren12WO techniek5WO tivikunde en natuurwetenschappen7WO viskunde en natuurwetenschappen7WO wiskunde en natuurwetenschappen7WO medisch25WO medisch7WO conomie3WO conomie3WO viskunde en natuurwetenschappen7WO informatica en bestuurlijke informatiekunde7WO medisch7WO conomie3WO economie3WO economie3WO economie3WO sociaal-cultureel7WO sociaal-cultureel7WO sociaal-cultureel7WO sociaal-cultureel7WO sociaal-cultureel7WO social-cultureel7WO social-cultureel7WO social-cultureel7WO social-cultureel7WO social-cultureel7WO socia	typering
HBC commercièle economie 7 HBC recht en bestuur - HBC secretariaat - HBC sociaal-cultureel 11 HBC sociaal-cultureel 12 HBC sociaal-cultureel 14 HBC sociaal-cultureel 12 HBC openbare orde en veiligheid 25 NO letteren en theologie 11 NO letteren en theologie 12 NO landbouw en milieukunde 14 NO civiele techniek 15 NO wiskunde en natuurwetenschappen 7	laag
HBO toerisme en recreatie - HBO recht en bestuur - HBO secretariaat - HBO sociaal-cultureel 11 HBO communicatie en journalistiek - HBO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 HBO personeel en arbeid - HBO bibliotheek en documentatie - HBO uitvoerende en beeldende kunsten 22 HBO openbare orde en veiligheid 25 HBO openbare orde en veiligheid 25 VO letteren en theologie - VO letteren 12 VO theologie - VO landbouw en milieukunde - VO landbouw en milieukunde - VO sociael etchniek - VO wiskunde en natuurwetenschappen - VO eiktrochniek - VO eiktrochniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO darmacie - VO darmacie - VO dechtrochniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO darmacie - VO farmacie <td< td=""><td>laag</td></td<>	laag
IBO recht en bestuur - IBO secretariaat - IBO bedrijfskunde 11 IBO sociaal-cultureel 11 IBO communicatie en journalistiek - IBO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 IBO personeel en arbeid - IBO bibliotheek en documentatie - IBO openbare orde en veiligheid 25 IBO openbare orde en veiligheid 25 IBO openbare orde en veiligheid 25 VO letteren en theologie 11 VO letteren vol lieukunde - VO landbouw en milieukunde - VO landbouw en milieukunde - VO vol kunde - VO vol kunde - VO vol andbouw en milieukunde - VO bouwkunde - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO dier/jegeneeskunde - VO farmacie - VO economie - VO economie - VO economie - VO economie - VO bedrijfskunde - VO co	laag
BO secretariaat - BO bedrijfskunde 8 BO sociaal-cultureel 11 BO communicatie en journalistiek - BO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 BO personeel en arbeid - BO bibliotheek en documentatie - BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 // O letteren en theologie 11 //O letteren 12 // O landbouw en milieukunde - // O techniek 5 // O wiskunde en natuurwetenschappen - // O kektrotechniek - // O werkuigbouwkunde - // O medisch - // O tandheelkunde - // O diardbeelkunde - // O economie 3 // O economie 3 // O economie - // O bedrijfskunde - // O bedrijfskunde - // O medisch <td>laag</td>	laag
BO bedrijfskunde 8 BO sociaal-cultureel 11 BO communicatie en journalistiek - BO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 BO personeel en arbeid - BO bibliotheek en documentatie - BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 VO letteren en theologie 11 VO letteren //O landbouw en milieukunde - VO tandbouw en milieukunde - VO tandbouw en milieukunde - VO viskunde en natuurwetenschappen - VO techniek - VO viskunde en bestuurlijke informatiekunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO farmacie - VO economie - VO economie - VO economie - VO economie - VO ecotitancy en belastingen - VO sociaal-c	laag
BO sociaal-cultureel 11 BO communicatie en journalistiek - BO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 BO personeel en arbeid - BO bibliotheek en documentatie - BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 //O letteren en theologie 11 //O letteren 12 //O landbouw en milieukunde - //O landbouw en milieukunde - //O viskunde en natuurwetenschappen - //O viskunde en natuurwetenschappen - //O viskunde - //O sociale etchniek - //O economie - //O bedrijfskunde - //O deconmie - //O bedrijfskunde - //O economi	laag
BO communicatie en journalistiek BO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 BO personeel en arbeid 14 BO personeel en arbeid 22 BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 /O letteren en theologie 11 /O letteren 12 /O landbouw en milieukunde - /O landbouw en milieukunde - /O viskunde en natuurwetenschappen - /O werktuigbouwkunde - /O werktuigbouwkunde - /O informatica en bestuurlijke informatiekunde - /O (dier)geneeskunde - /O (dier)geneeskunde - /O economie 3 /O economie 3 /O economie - /O economie - //O economie - //O economie - //O economie - //O economie -	laag
BO maatschappelijk werk en hulpverlening 14 BO personeel en arbeid - BO bibliotheek en documentatie - BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 JO letteren en theologie 11 /O letteren 12 /O landbouw en milieukunde - /O landbouw en milieukunde - /O landbouw en milieukunde - /O viskunde en natuurwetenschappen - /O viektunde - /O elektrotechniek - /O elektrotechniek - /O informatica en bestuurlijke informatiekunde - /O (dier)geneeskunde - /O farmacie - /O economie 3 /O economia - /O economia - /O economia - /O economia - /O sociaal-cultureel -	laag
BO personeel en árbeid - BO bibliotheek en documentatie - BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO letteren en theologie 11 VO letteren en theologie 12 VO letteren willigheid - VO landbouw en milleukunde - VO landbouw en milleukunde - VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen - VO wiskunde en natuurwetenschappen - VO viele techniek - VO wiskunde en bestuurlijke informatiekunde - VO wiskunde - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie - VO economie - VO economie - VO rechten en bestuurskunde -	laag
BO bibliotheek en documentatie - BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 VO letteren en theologie 11 VO letteren VO theologie - VO landbouw en milieukunde - VO landbouw en milieukunde - VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO ouwkunde - VO wiskunde en natuurwetenschappen - VO vielektrotechniek - VO elektrotechniek - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO farmacie - VO farmacie - VO economie - VO bedrijfskunde - VO economie - VO economie - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde - <td>9</td>	9
BO kunst 22 BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 JO letteren en theologie 11 //O letteren 12 //O landbouw en milieukunde - //O landbouw en milieukunde - //O landbouw en milieukunde - //O techniek 5 //O wiskunde en natuurwetenschappen 7 //O wiskunde en natuurwetenschappen - //O werktuigbouwkunde - //O werktuigbouwkunde - //O informatica en bestuurlijke informatiekunde - //O (dier)geneeskunde - //O farmacie - //O economie - //O economie - //O bedrijfskunde - //O economie - //O rechten en bestuurskunde - //O rechten en bestuurskunde -	laag
BO uitvoerende en beeldende kunsten 22 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 IO letteren en theologie 11 /O letteren 12 /O letteren 12 /O landbouw en milieukunde - /O landbouw en milieukunde - /O techniek 5 /O wiskunde en natuurwetenschappen 7 /O bouwkunde - /O erktuigbouwkunde - /O informatica en bestuurlijke informatiekunde - /O (dier)geneeskunde - /O (dier)geneeskunde - /O farmacie - /O economie 3 /O economie - /O economie - /O pachrijskunde - /O sociaal-cultureel -	laag
BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 BO openbare orde en veiligheid 25 /O letteren en theologie 11 /O letteren 12 /O landbouw en milieukunde - /O techniek 5 /O wiskunde en natuurwetenschappen - /O bouwkunde - /O wiskunde en natuurwetenschappen - /O wiskunde en bestuurlijke informatiekunde - /O wiskunde - /O informatica en bestuurlijke informatiekunde - /O (dier)geneeskunde - /O farmacie - /O farmacie - /O economie 3 /O economie - /O sociaal-cultureel -	gemiddeld
IBO openbare orde en veiligheid 25 VO letteren en theologie 11 VO letteren volteologie 12 VO theologie - VO landbouw en milieukunde - VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen - VO wiskunde - VO etechniek - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO diandheelkunde - VO farmacie - VO farmacie - VO economie - VO bedrijfskunde - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel -	gemiddeld
VO letteren en theologie 11 VO letteren VO techniek 12 VO landbouw en milieukunde - VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO bouwkunde - VO echniek - VO viele techniek - VO viele techniek - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie - VO economie - VO economie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel -	gemiddeld
VO letteren12VO theologie-VO landbouw en milieukunde-VO landbouw en milieukunde-VO techniek5VO techniek5VO wiskunde en natuurwetenschappen7VO bouwkunde-VO civiele techniek-VO werktuigbouwkunde-VO elektrotechniek-VO informatica en bestuurlijke informatiekunde-VO medisch-VO (dier)geneeskunde-VO farmacie-VO economie3VO economie-VO economie-VO accountancy en belastingen-VO sociaal-cultureel7	gemiddeld
VO letteren12VO theologie-VO landbouw en milieukunde-VO landbouw en milieukunde-VO techniek5VO techniek5VO wiskunde en natuurwetenschappen7VO bouwkunde-VO civiele techniek-VO elektrotechniek-VO elektrotechniek-VO informatica en bestuurlijke informatiekunde-VO (dier)geneeskunde-VO farmacie-VO economie-VO economie-VO economie-VO accountancy en belastingen-VO sociaal-cultureel-VO sociaal-cultureel-	laag
VO theologie - VO landbouw en milieukunde - VO landbouw en milieukunde - VO techniek 5 VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO bouwkunde - VO verktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO (dier)geneeskunde - VO farmacie - VO economie - VO economie - VO economie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde -	loor
VO landbouw en milieukunde - VO landbouw en milieukunde - VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO bouwkunde - VO civiele techniek - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO (dier)geneeskunde - VO (dier)geneeskunde - VO farmacie - VO economie - VO economie - VO economie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag laag
VO landbouw en milieukunde - VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO bouwkunde - VO civiele techniek - VO werktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO farmacie - VO economie - VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde -	laag
VO techniek 5 VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO bouwkunde - VO civiele techniek - VO werktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie - VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO rechten en bestuurskunde -	
VO wiskunde en natuurwetenschappen 7 VO bouwkunde - VO civiele techniek - VO werktuigbouwkunde - VO werktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
VO bouwkunde - VO civiele techniek - VO werktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
VO civiele techniek - VO werktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie - VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	5
VO werktuigbouwkunde - VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	erg laag
VO elektrotechniek - VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
VO informatica en bestuurlijke informatiekunde - VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
VO medisch - VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO bedrijfskunde - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag erg laag
VO (dier)geneeskunde - VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO bedrijfskunde - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	ergiaag
VO tandheelkunde - VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO bedrijfskunde - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
VO farmacie - VO economie 3 VO econom(etr)ie - VO bedrijfskunde - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
VO economie3VO econom(etr)ie-VO bedrijfskunde-VO accountancy en belastingen-VO rechten en bestuurskunde-VO sociaal-cultureel7	erg laag
VO econom(etr)ie	erg laag
VO bedrijfskunde - VO accountancy en belastingen - VO rechten en bestuurskunde - VO sociaal-cultureel 7	laag
NO accountancy en belastingen - NO rechten en bestuurskunde - NO sociaal-cultureel 7	laag
VO rechten en bestuurskunde	erg laag
VO sociaal-cultureel 7	laag
	laag
VO sociale wetenschappen 8	laag
	laag
VO kunst	laag
دة • VO kunstwetenschappen	- laag

Bron: CBS/ROA

Tabel 2.17 Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar opleidingstype, 1998

Opleidingstype	%	typering
Basisonderwijs	21	hoog
VMBO theorie	9	gemiddeld
/MBO landbouw en natuurlijke omgeving	31	hoog
/MBO landbouw en natuurlijke omgeving	31	hoog
/MBO techniek	38	erg hoog
/MBO bouwtechniek	46	erg hoog
/MBO installatietechniek	44	erg hoog
/MBO metaal: mechanische techniek	47	erg hoog
/MBO metaal: fijnmechanische techniek	-	erg hoog
•	35	erg hoog
MBO voertuigentechniek		• •
MBO elektrotechniek	36	erg hoog
/MBO grafische techniek	-	erg hoog
/MBO brood en banket	-	gemiddeld
MBO consumptief en levensmiddelentechniek	17	gemiddeld
/MBO transport en logistiek	19	gemiddeld
/MBO economie	6	gemiddeld
/MBO administratie, handel en mode	6	gemiddeld
MBO verzorging	7	gemiddeld
/MBO (uiterlijke) verzorging	7	gemiddeld
/MBO openbare orde en veiligheid	-	gemiddeld
MBO beveiliging	-	gemiddeld
IAVO/VWO	5	laag
/IBO landbouw en natuurlijke omgeving	30	hoog
/IBO landbouw en veeteelt	23	hoog
/BO milieu en groene ruimte	49	erg hoog
/IBO techniek	34	erg hoog
MPO leboratorium		aemiddold
MBO laboratorium	-	gemiddeld
/IBO bouw	41	erg hoog
1BO grond-, weg- en waterbouw	27	hoog
1BO installatietechniek	50	erg hoog
1BO werktuigbouw en mechanische techniek	39	erg hoog
1BO fijnmechanische techniek	36	erg hoog
/BO motorvoertuigentechniek	49	erg hoog
/BO vliegtuigtechniek	42	erg hoog
		0 0
/IBO operationele techniek	32	erg hoog
MBO elektrotechniek	33	erg hoog
IBO grafische techniek	15	gemiddeld
/IBO procestechniek	37	erg hoog
/IBO brood en banket	-	hoog
MBO levensmiddelentechniek/vleesverwerking	19	gemiddeld
	10	gonnadola
/BO vervoer en logistiek	15	gemiddeld

Tabel 2.17 (vervolg) Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar opleidingstype, 1998

Opleidingstype	%	typering
/BO dienstverlening en gezondheidszorg	5	laag
/IBO dokters-, tandarts- en dierenartsassistent	-	laag
IBO apothekersassistent	-	gemiddeld
1BO verpleging	3	laag
1BO gezondheidstechniek	-	gemiddeld
IBO sociaal-cultureel	-	laag
IBO verzorging	3	laag
IBO uiterlijke verzorging	8	gemiddeld
IBO horeca	11	gemiddeld
BO beweging en therapie	-	gemiddeld
IBO economie	4	laag
IBO administratie	3	laag
IBO handel	7	gemiddeld
IBO secretariaat	-	laag
IBO toerisme en recreatie	-	laag
1BO bedrijfskunde	10	gemiddeld
1BO automatisering	-	gemiddeld
IBO geld, bank en belastingen	-	laag
IBO verzekeringswezen	-	laag
IBO openbare orde en veiligheid	15	gemiddeld
IBO openbare orde en veiligheid	15	gemiddeld
IBO onderwijs en tolk en vertaler	. 3	laag
IBO lerarenopleiding basisonderwijs	-	laag
BO lerarenopleiding talen	-	laag
BO lerarenopleiding natuur en techniek	11	gemiddeld
BO lerarenopleiding economie en maatschappij	-	laag
BO lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	-	laag
IBO lerarenopleiding medisch en verzorging	-	laag
IBO lerarenopleiding expressie	-	gemiddeld
BO tolk en vertaler	-	gemiddeld
IBO landbouw	-	gemiddeld
BO landbouw en veeteelt	_	gemiddeld
IBO milieukunde en levensmiddelentechnologie	-	gemiddeld
BO techniek	7	gemiddeld
IBO laboratorium	10	gemiddeld
IBO bouwkunde	-	laag
IBO civiele techniek	-	laag
BO werktuigbouwkunde	9	gemiddeld
BO elektrotechniek	-	laag
BO informatica	-	laag
IBO chemische technologie	-	laag
IBO vervoer en logistiek	18	gemiddeld
IBO paramedisch	6	gemiddeld
IBO verpleegkunde	6	gemiddeld
IBO (fysio)therapie	-	gemiddeld
		laag
IBO voeding IBO radiologie	-	laag

•

Tabel 2.17 (vervolg) Percentage werknemers dat gebruik maakt van gereedschap of apparaten die trilling veroorzaken, naar opleidingstype, 1998 •

opielalitystype, 1990		
Opleidingstype	%	typering
HBO economie	-	laag
HBO accountancy en bedrijfseconomie	-	laag
HBO commerciële economie	-	laag
HBO toerisme en recreatie	-	laag
HBO recht en bestuur	-	laag
HBO secretariaat	-	laag
HBO bedrijfskunde	-	laag
HBO sociaal-cultureel	-	laag
HBO communicatie en journalistiek	-	laag
HBO maatschappelijk werk en hulpverlening	-	laag
HBO personeel en arbeid	-	laag
HBO bibliotheek en documentatie	-	laag
		·
HBO kunst	-	gemiddeld
HBO uitvoerende en beeldende kunsten	-	gemiddeld
HBO openbare orde en veiligheid	-	gemiddeld
HBO openbare orde en veiligheid	-	gemiddeld
WO letteren en theologie	-	laag
WO letteren		laag
WO theologie	-	laag
WO landbouw en milieukunde		laag
WO landbouw en milieukunde	-	laag
WO techniek	3	laag
WO wiskunde en natuurwetenschappen	4	laag
WO bouwkunde	-	laag
WO civiele techniek	-	laag
WO werktuigbouwkunde	-	laag
NO elektrotechniek	-	laag
NO informatica en bestuurlijke informatiekunde	-	laag
WO medisch	-	laag
WO (dier)geneeskunde	-	laag
WO tandheelkunde	-	gemiddeld
WO farmacie	-	gemiddeld
WO economie	-	laag
WO econom(etr)ie	_	laag
WO bedrijfskunde	-	laag
WO accountancy en belastingen	-	laag
WO rechten en bestuurskunde	-	laag
WO sociaal-cultureel	-	laag
WO sociale wetenschappen	-	laag
WO kunst	-	gemiddeld
WO kunstwetenschannen		gemiddeld
WO kunstwetenschappen	-	gerniuueiu
Bron: CBS/ROA		

<i>Tabel 2.18</i> Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar opleidingstype, 1998

pleidingstype	%	typering
asisonderwijs	56	hoog
MBO theorie	35	gemiddeld
/IBO landbouw en natuurlijke omgeving	69	erg hoog
IBO landbouw en natuurlijke omgeving	69	erg hoog
BO techniek	66	erg hoog
IBO bouwtechniek	73	erg hoog
O installatietechniek	72	erg hoog
3O metaal: mechanische techniek	68	erg hoog
30 metaal: fijnmechanische techniek	65	erg hoog
3O voertuigentechniek	69	erg hoog
30 elektrotechniek	55	hoog
BO grafische techniek	-	hoog
	 CE	-
BO brood en banket	65	erg hoog
3O consumptief en levensmiddelentechniek	63	hoog
O transport en logistiek	65	erg hoog
3O economie	39	gemiddeld
3O administratie, handel en mode	39	gemiddeld
BO verzorging	48	hoog
BO (uiterlijke) verzorging	48	hoog
BO openbare orde en veiligheid	29	gemiddeld
BO beveiliging	29	gemiddeld
AVO/VWO	22	gemiddeld
3O landbouw en natuurlijke omgeving	60	hoog
O landbouw en veeteelt	56	hoog
O milieu en groene ruimte	71	erg hoog
3O techniek	49	hoog
O laboratorium	20	laag
3O bouw	58	hoog
D grond-, weg- en waterbouw	31	gemiddeld
installatietechniek	67	erg hoog
werktuigbouw en mechanische techniek	51	hoog
fijnmechanische techniek	33	gemiddeld
motorvoertuigentechniek	68	erg hoog
) vliegtuigtechniek	51	hoog
		-
operationele techniek	41	gemiddeld
) elektrotechniek	42	gemiddeld
elektrotechnick		gemiddeld
	37	
O grafische techniek	37 47	
O grafische techniek O procestechniek	47	hoog
8O grafische techniek 8O procestechniek 8O brood en banket	47 59	hoog hoog
O grafische techniek O procestechniek	47	hoog

Tabel 2.18 (vervolg)	
Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk,	naar opleidingstype, 1998

Dpleidingstype	%	typering
/BO dienstverlening en gezondheidszorg	51	hoog
/IBO dokters-, tandarts- en dierenartsassistent	17	laag
ABO apothekersassistent	18	laag
IBO verpleging	63	hoog
/BO gezondheidstechniek	-	erg laag
/BO sociaal-cultureel	35	gemiddeld
1BO verzorging	65	erg hoog
/BO uiterlijke verzorging	23	gemiddeld
/BO horeca	50	hoog
IBO beweging en therapie	43	gemiddeld
/IBO economie	18	laag
/IBO administratie	11	laag
/IBO handel	37	gemiddeld
/IBO secretariaat	8	laag
/IBO toerisme en recreatie	13	laag
/BO bedrijfskunde	21	laag
/BO automatisering	16	laag
/BO geld, bank en belastingen	-	erg laag
/IBO verzekeringswezen	-	laag
/IBO openbare orde en veiligheid	36	gemiddeld
/IBO openbare orde en veiligheid	36	gemiddeld
HBO onderwijs en tolk en vertaler	14	laag
HBO lerarenopleiding basisonderwijs	14	laag
HBO lerarenopleiding talen	-	laag
HBO lerarenopleiding natuur en techniek	12	laag
BO lerarenopleiding economie en maatschappij		laag
HBO lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	51	hoog
HBO lerarenopleiding medisch en verzorging		laag
HBO lerarenopleiding expressie	15	laag
IBO tolk en vertaler	-	laag
HBO landbouw	14	laag
HBO landbouw en veeteelt	-	laag
1BO milieukunde en levensmiddelentechnologie	13	laag
HBO techniek	8	laag
HBO laboratorium	11	laag
HBO bouwkunde	-	erg laag
HBO civiele techniek	-	erg laag
HBO werktuigbouwkunde	8	laag
HBO elektrotechniek	7	laag
HBO informatica	-	erg laag
HBO chemische technologie	_	laag
HBO vervoer en logistiek	19	laag
HBO paramedisch	46	hoog
IPO verslegskunde	48	hoog
	51	hoog
HBO verpleegkunde HBO (fysio)therapie HBO voeding	51 -	hoog laag

Tabel 2.18 (vervolg)	
Percentage werknemers dat kracht moet zetten tijdens het werk, naar opleidingstype, 199	3

Opleidingstype	%	typering
IBO economie	5	laag
IBO accountancy en bedrijfseconomie	-	erg laag
IBO commerciële economie	6	laag
IBO toerisme en recreatie	-	laag
BO recht en bestuur	-	laag
BO secretariaat	Ē	erg laag
BO bedrijfskunde	5	laag
BO sociaal-cultureel	14	laag
BO communicatie en journalistiek		laag
BO maatschappelijk werk en hulpverlening	18	laag
BO personeel en arbeid	-	erg laag
BO bibliotheek en documentatie	-	laag
BO kunst	22	gemiddeld
BO uitvoerende en beeldende kunsten	22	gemiddeld
BO openbare orde en veiligheid	-	laag
BO openbare orde en veiligheid	-	laag
/O letteren en theologie	5	laag
/O letteren	5	laag
/O theologie	-	erg laag
/O landbouw en milieukunde	-	laag
/O landbouw en milieukunde	-	laag
/O techniek	3	erg laag
VO wiskunde en natuurwetenschappen	4	laag
/O bouwkunde	-	erg laag
VO civiele techniek	-	erg laag
VO werktuigbouwkunde	-	erg laag
/O elektrotechniek	-	erg laag
/O informatica en bestuurlijke informatiekunde	-	erg laag
/O medisch	8	laag
/O (dier)geneeskunde	10	laag
VO tandheelkunde	-	erg laag
VO farmacie	-	erg laag
VO economie	-	erg laag
VO econom(etr)ie	-	erg laag
VO bedrijfskunde	-	erg laag
VO accountancy en belastingen	-	erg laag
VO rechten en bestuurskunde	-	erg laag
VO sociaal-cultureel	5	laag
VO sociale wetenschappen	5	laag
VO kunst	-	laag
/O kunstwetenschappen	-	laag

Tabel 2.19 Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst naar opleidingstype, 1998

pleidingstype	%	typering
asisonderwijs	14	gemiddeld
MBO theorie	11	gemiddeld
MBO landbouw en natuurlijke omgeving	9	gemiddeld
MBO landbouw en natuurlijke omgeving	9	gemiddeld
MBO techniek	14	gemiddeld
MBO bouwtechniek	10	gemiddeld
/MBO installatietechniek /MBO metaal: mechanische techniek	- 16	gemiddeld gemiddeld
MBO metaal: fijnmechanische techniek	10	hoog
•	-	
MBO voertuigentechniek	17	gemiddeld
MBO elektrotechniek	12	gemiddeld
MBO grafische techniek	-	gemiddeld
MBO brood en banket	-	hoog
MBO consumptief en levensmiddelentechniek	20	hoog
MBO transport en logistiek	15	gemiddeld
MBO economie	10	gemiddeld
MBO administratie, handel en mode	10	gemiddeld
MBO verzorging	8	gemiddeld
MBO (uiterlijke) verzorging	. 8	gemiddeld
MBO openbare orde en veiligheid	47	erg hoog
MBO beveiliging	47	erg hoog
IAVO/VWO	8	gemiddeld
IBO landbouw en natuurlijke omgeving	7	gemiddeld
/IBO landbouw en veeteelt	7	gemiddeld
BO milieu en groene ruimte	-	gemiddeld
IBO techniek	15	gemiddeld
1BO laboratorium	-	gemiddeld
1BO bouw	4	laag
BO grond-, weg- en waterbouw	-	gemiddeld
BO installatietechniek	-	laag
BO werktuigbouw en mechanische techniek	14	gemiddeld
BO fijnmechanische techniek	14	gemiddeld
	-	
BO motorvoertuigentechniek	9	gemiddeld
BO vliegtuigtechniek	47	erg hoog
IBO operationele techniek	32	erg hoog
BO elektrotechniek	11	gemiddeld
IBO grafische techniek	28	erg hoog
IBO procestechniek	78	erg hoog
IBO brood en banket		gemiddeld
IBO levensmiddelentechniek/vleesverwerking	23	hoog
		nooq
IBO vervoer en logistiek	25	hoog

Tabel 2.19 (vervolg)	
Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst, naar opleidingstype	, 1998

Opleidingstype	%	typering
/IBO dienstverlening en gezondheidszorg	23	hoog
/IBO dokters-, tandarts- en dierenartsassistent	-	laag
/IBO apothekersassistent	-	laag
/IBO verpleging	42	erg hoog
ABO gezondheidstechniek	-	laag
/BO sociaal-cultureel	16	gemiddeld
/IBO verzorging	25	hoog
ABO uiterlijke verzorging	.7	gemiddeld
/BO horeca	15	gemiddeld
IBO beweging en therapie	13	gemiddeld
/IBO economie	5	gemiddeld
/IBO administratie	4	laag
/IBO handel	6	gemiddeld
/IBO secretariaat	3	laag
ABO toerisme en recreatie	-	gemiddeld
/IBO bedrijfskunde	11	gemiddeld
/IBO automatisering	-	laag
/IBO geld, bank en belastingen	-	laag
/IBO verzekeringswezen	-	laag
IBO openbare orde en veiligheid	35	erg hoog
/IBO openbare orde en veiligheid	35	erg hoog
HBO onderwijs en tolk en vertaler	1	laag
HBO lerarenopleiding basisonderwijs	· _	laag
HBO lerarenopleiding talen	-	laag
HBO lerarenopleiding natuur en techniek	-	laag
BO lerarenopleiding economie en maatschappij	-	laag
BO lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	-	laag
HBO lerarenopleiding medisch en verzorging	-	gemiddeld
HBO lerarenopleiding expressie	-	laag
HBO tolk en vertaler	-	gemiddeld
		Ū
1BO landbouw	-	gemiddeld
HBO landbouw en veeteelt	-	laag
HBO milieukunde en levensmiddelentechnologie	-	gemiddeld
HBO techniek	5	gemiddeld
HBO laboratorium	7	gemiddeld
HBO bouwkunde	-	laag
HBO civiele techniek	-	laag
HBO werktuigbouwkunde	-	laag
HBO elektrotechniek	-	laag
HBO informatica	-	laag
BO chemische technologie	-	gemiddeld
HBO vervoer en logistiek	22	ĥoog
HBO paramedisch	19	hoog
HBO verpleegkunde	31	erg hoog
HBO verpleegkunde HBO (fysio)therapie	31	laag
HBO verpleegkunde HBO (fysio)therapie HBO voeding	31 - -	

Tabel 2.19 (vervolg)	
Percentage werknemers dat werkzaam is in ploegendienst. naar opleidingstype, 199) 8

untancy en bedrijfseconomie Iaag isme en recreatie igaag isot igaag isot igaag isot igaag isot gemiddeld inbare orde en veiligheid gemiddeld isot igaag isouw en milieukunde igaag isouw en milieukunde igaag isot igaag isot igaag isot igaag isot igaag	leidingstype	%	typering
Immercialé economie-Iaagsime en recreatie-gemiddeldit en bestuur-Iaagitaal-cultureel8gemiddeldmunicatie en journalistiek-gemiddeldatschappelijk werk en hulpverlening11gemiddeldsoneel en arbeid-Iaagiotheek en documentatie-Iaagenbare orde en veiligheid-Iaagoperende en beeldende kunsten-Iaagenbare orde en veiligheid-gemiddeldnbare orde en veiligheid-Iaagiotheek-Iaagbouw en milieukunde-Iaagiotheek-Iaagioude en natuurwetenschappen-Iaagivitigbouwkunde-Iaagistoheek-Iaag </td <td>O economie</td> <td>3</td> <td>laag</td>	O economie	3	laag
Immercialé economie-Iaagsime en recreatie-gemiddeldit en bestuur-Iaagitaal-cultureel8gemiddeldmunicatie en journalistiek-gemiddeldatschappelijk werk en hulpverlening11gemiddeldsoneel en arbeid-Iaagiotheek en documentatie-Iaagenbare orde en veiligheid-Iaagoperende en beeldende kunsten-Iaagenbare orde en veiligheid-gemiddeldnbare orde en veiligheid-Iaagiotheek-Iaagbouw en milieukunde-Iaagiotheek-Iaagioude en natuurwetenschappen-Iaagivitigbouwkunde-Iaagistoheek-Iaag </td <td>O accountancy en bedrijfseconomie</td> <td>-</td> <td>laaq</td>	O accountancy en bedrijfseconomie	-	laaq
isme en recreatie ten bestuur retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat retaniaat siaal-cultureel s	O commerciële economie	-	
 the noisetuur relativation in the destruct of the second second) toerisme en recreatie	-	
retariaat rijfskunde - kaag iiaal-cultureel 8 gemiddeld municatie en journalistiek - gemiddeld scheapelijk werk en hulpverlening 11 gemiddeld scheapelijk werk en hulpverlening 11 gaag iotheek en documentatie - kaag iotheek en documentatie - kaag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - gemiddeld ren en theologie - kaag iobouw en milieukunde - kaag iobouw en milieukunde - kaag iobouw en milieukunde - kaag iniek - kaag iniek - kaag iniek - kaag iotheek in formatiekunde - kaag iniek - kaag in	recht en bestuur	-	laag
rijfskunde - laag iiaal-cultureel 8 gemiddeld municatie en journalistiek - gemiddeld atschappelijk werk en hulpverlening 11 gemiddeld isoneel en arbeid - laag iotheek en documentatie - laag oerende en beeldende kunsten - laag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - laag logie - laag logie - laag logie - laag ibouw en milieukunde - laag unde en natuurwetenschappen - laag it et chniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag itsch 7 gemiddeld heelkunde - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag momie - laag totechniek - laag motica en bestuurlijke informatiekunde - laag taag taaj aaice - laag taag taag - laag taag - la	secretariaat	-	
municatie en journalistiek aschappelijk werk en hulpverlening satechappelijk werk en hulpverlening satechappelijk werk en hulpverlening some en arbeid jotheek en documentatie - gemiddeld gemiddeld isst - laag oerende en beeldende kunsten - laag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - gemiddeld ren en theologie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag unde en natuurwetenschappen wkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag isch 7 gemiddeld openeeskunde - laag iaag - laag isch 7 gemiddeld openeeskunde - laag iaag - laag isch - laag iaade - laag indekunde - laag iaade - <tdlaag< td=""> iaade -</tdlaag<>	bedrijfskunde	-	
atschappelijk werk en hulpverlening 11 gemiddeld soneel en arbeid - laag iotheek en documentatie - laag oerende en beeldende kunsten - laag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - gemiddeld ren en theologie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag iniek - laag unde en natuurwetenschappen - laag ituigbouwkunde - laag ituigbouwkunde - laag ituigbouwkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag tisch 7 gemiddeld opmiddeld - laag itisch 7 gemiddeld opmiddeld - laag itisch 7 gemiddeld opmiddeld - laag opmiddeld - <td< td=""><td>sociaal-cultureel</td><td>8</td><td>gemiddeld</td></td<>	sociaal-cultureel	8	gemiddeld
atschappelijk werk en hulpverlening 11 gemiddeld soneel en arbeid - laag iotheek en documentatie - laag oerende en beeldende kunsten - laag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - gemiddeld ren en theologie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag iniek - laag unde en natuurwetenschappen - laag ituigbouwkunde - laag ituigbouwkunde - laag ituigbouwkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag tisch 7 gemiddeld opmiddeld - laag itisch 7 gemiddeld opmiddeld - laag itisch 7 gemiddeld opmiddeld - laag opmiddeld - <td< td=""><td>communicatie en journalistiek</td><td>-</td><td>gemiddeld</td></td<>	communicatie en journalistiek	-	gemiddeld
soneei en árbeid iotheek en documentatie iotheek en documentatie inbare orde en veiligheid inbare orde en veiligheid inbare orde en veiligheid iren en theologie ren logie ibouw en milieukunde iotheek en documentatie iotheek en documentatie iotheek en documentatie intek in		11	gemiddeld
iotheek en documentatie - laag st - laag oerende en beeldende kunsten - laag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag bouw en milieukunde - laag iniek - laag niek - laag iniek - laag iniek - laag isch 7 gemiddeld heelkunde - laag momie - laag momie - laag momie - laag isch 7 gemiddeld heelkunde - laag isch - laag		-	
inst - lag oerende en beeldende kunsten - laag enbare orde en veiligheid - gemiddeld inbare orde en veiligheid - laag ren en theologie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag bouw en milieukunde - laag unde en natuurwetenschappen - laag vkunde - laag ituigbouwkunde - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag en om en - laag		-	
oerende en beeldende kunsten oerende en veiligheid anbare orde en veiligheid ren en theologie ren en theologie ren en milieukunde bouw en milieukunde bouw en milieukunde bouw en milieukunde ang niek unde en natuurwetenschappen wkunde ie techniek rtuigbouwkunde trotechniek rtuigbouwkunde isch 7 gemiddeld jeeneeskunde heekunde iaag momie nomie			
enbare orde en veiligheid-gemiddeldinbare orde en veiligheid-gemiddeldren en theologie-laaglogie-laaglogie-laagbouw en milieukunde-laagbouw en milieukunde-laagniek-laagunde en natuurwetenschappen wkunde-laagie techniek truigbouwkunde-laagist7gemiddeldgemiddeld-laaginiek-laagunde en natuurwetenschappen wkunde-laagist-laaginighouwkunde-laagist-laagijfskunde oom(etr)ie inigfskunde-laagijfskunde oonneie-laagiaal-cultureel ala wetenschappen-laagiaal-cultureel iaal-cultureel-laagiaal-cultureel iaal-cultureel-laagiaal wetenschappen ist-laagiaal wetenschappen iaal-laagiaal wetenschappen iaal-laagiaal wetenschappen ist-laagiaal wetenschappen ist-laagiaal wetenschappen iaal-laagiaal wetenschappen iaal-laagiaal wetenschappen-laagiaal wetenschappen-laagiaal wetenschappen-laagiaal wetenschappen-laa	unst	-	laag
Anbare orde en veiligheid - gemiddeld ren en theologie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag bouw en milieukunde - laag niek - laag unde en natuurwetenschappen - laag unde en natuurwetenschappen - laag unde en natuurwetenschappen - laag ituigbouwkunde - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag tisch 7 gemiddeld - laag nomie - laag st - laag iaal-cultureel - laag st - laag	itvoerende en beeldende kunsten	-	laag
rren en theologie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag bouw en milieukunde - laag unde en natuurwetenschappen - laag wkunde en natuurwetenschappen - laag unde en natuurwetenschappen - laag it igtochniek - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag itisch 7 gemiddeld heelkunde - laag nomie - laag nomie - laag nomie - laag itjfskunde - laag itjfskunde - laag itag st - laag - laag - laag	openbare orde en veiligheid	-	gemiddeld
ren logie - laag logie - laag bouw en milieukunde - laag miek - laag unde en natuurwetenschappen - laag wkunde ie techniek - laag trutgbouwkunde - laag trutgbouwkunde - laag ite techniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag matica en bestuurskunde - laag sutten en bestuurskunde - laag alae wetenschappen - laag	openbare orde en veiligheid	-	gemiddeld
logie-laagbouw en milieukunde-laagbouw en milieukunde-laaginiek-laagunde en natuurwetenschappen-laagwkunde-laagle techniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagmatica en bestuurlijke informatiekunde9gemiddeldlaag-laagtisch7gemiddeldcheelkunde-laagnomie-laagnomie-laagijfskunde-laagiten en bestuurskunde-laagitaal-cultureel-laagale wetenschappen-laagst-laag	etteren en theologie	-	laag
logie-laagbouw en milieukunde-laagbouw en milieukunde-laaginiek-laagunde en natuurwetenschappen-laagwkunde-laagle techniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagtrotechniek-laagmatica en bestuurlijke informatiekunde9gemiddeldlaag-laagtisch7gemiddeldpigeneeskunde heelkunde uacie-laagnomie-laagnomie-laagnomie-laagitiskunde-laagitiaal-cultureel-laagale wetenschappen-laagst-laag			
bouw en milieukunde - laag bouw en milieukunde - laag niek - laag unde en natuurwetenschappen - laag wkunde - laag le techniek - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag lisch 7 gemiddeld r)geneeskunde - laag heelkunde - laag nomie - laag nag - laag nag - laag nomie - laag nag - laag nag - laag nom(etr)ie - laag	Iteren	-	
bouw en milieukunde - laag niek - laag unde en natuurwetenschappen wkunde - laag le techniek - laag trotechniek - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag iisch 7 gemiddeld heelkunde - laag iacie - laag nomie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag iifskunde - laag iaag nom(etr)ie - laag iaag - laag iaag - laag iaag - laag iaag - laag iiskunde - laag iaag - laag iiskunde - laag	eologie	-	laag
niek - laag unde en natuurwetenschappen - laag wkunde - laag ile techniek - laag ituigbouwkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag tisch 7 gemiddeld opgeneeskunde 9 gemiddeld heelkunde - laag iacie - laag nomie - laag nom(etr)je - laag nijfskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	dbouw en milieukunde		laag
unde en natuurwetenschappen - laag wkunde - laag ile techniek - laag trotechniek - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag iisch 7 gemiddeld r)geneeskunde - laag heelkunde - laag nacie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag iifskunde - laag pointancy en belastingen - laag itaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	ndbouw en milieukunde	-	laag
wkunde - laag le techniek - laag truigbouwkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag lisch 7 gemiddeld igeneeskunde 9 gemiddeld heelkunde - laag nomie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag ijfskunde - laag puntancy en belastingen - laag iten en bestuurskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	chniek	-	laag
wkunde - laag le techniek - laag truigbouwkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag lisch 7 gemiddeld igeneeskunde 9 gemiddeld heelkunde - laag nomie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag ijfskunde - laag puntancy en belastingen - laag iten en bestuurskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	skunde en natuurwetenschappen		laaq
 le techniek laag tuigbouwkunde laag matica en bestuurlijke informatiekunde lisch 7 gemiddeld jeeneeskunde jeeneeskunde gemiddeld laag laag gemiddeld laag laag gemiddeld laag laag<td></td><td>-</td><td></td>		-	
tiuigbouwkunde - laag trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag lisch 7 gemiddeld)geneeskunde 9 gemiddeld heelkunde - laag nomie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag puntancy en belastingen - laag ten en bestuurskunde - laag itaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag		_	
trotechniek - laag matica en bestuurlijke informatiekunde - laag lisch 7 gemiddeld ogeneeskunde 9 gemiddeld heelkunde - laag nacie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag ijfskunde - laag nom(etr)ie - laag ijfskunde - laag ijfskunde - laag iten en bestuurskunde - laag st - laag iaal-cultureel - laag			
matica en bestuurlijke informatiekunde-laaglisch7gemiddeldi)geneeskunde9gemiddeldheelkunde-laagiacie-laagnomie-laagnom(etr)ie-laagijfskunde-laagopuntancy en belastingen-laagiten en bestuurskunde-laagiaal-cultureel-laagale wetenschappen-laagst-laag		-	
lisch 7 gemiddeld)geneeskunde heelkunde acie 9 gemiddeld laag - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag - laag		-	
)geneeskunde heelkunde haacie9 laag laaggemiddeld laag laagnomie nom(etr)ie rijfskunde ountancy en belastingen ten en bestuurskunde-laag laag laag laag iaal-cultureel-laag laag-laag laag laag laag laag laagst-Iaag laag		_	-
heelkunde nacie-laag laagnomie-laagnom(etr)ie rijfskunde ountancy en belastingen iten en bestuurskunde-laag laag -iaal-cultureel ale wetenschappen-laag laag -laag laag -st-laag laag iaag iaal-cultureel ale wetenschappen-laag laag -st-laag laag	edisch	7	gemiddeld
heelkunde - laag nacie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag nom(etr)ie - laag puntancy en belastingen - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	lier)geneeskunde	9	gemiddeld
acie - laag nomie - laag nom(etr)ie - laag nijfskunde - laag jountancy en belastingen iten en bestuurskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	ndheelkunde	-	
nom(etr)ie - laag iijfskunde - laag pontancy en belastingen - laag iten en bestuurskunde - laag iiaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	macie	-	
rijfskunde - laag buntancy en belastingen - laag iten en bestuurskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	conomie	-	laag
rijfskunde - laag buntancy en belastingen - laag iten en bestuurskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	econom(etr)ie	-	laao
Jountancy en belastingen iten en bestuurskunde - laag jaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag	bedrijfskunde	-	
iten en bestuurskunde - laag iaal-cultureel - laag ale wetenschappen - laag st - laag		_	
ale wetenschappen - laag st - laag	chten en bestuurskunde	-	
st - laag	sociaal-cultureel	-	laag
TT (₩		-	laag
549 	sociale wetenschappen		
	sociale wetenschappen	-	laag

Tabel 2.20 Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar opleidingstype, 1998

)pleidingstype	%	typering
Basisonderwijs	49	laag
MBO theorie	53	laag
/MBO landbouw en natuurlijke omgeving	53	laag
/MBO landbouw en natuurlijke omgeving	53	laag
/MBO techniek	57	gemiddeld
MBO bouwtechniek	50	laag
MBO installatietechniek	48	erg laag
MBO metaal: mechanische techniek	60	gemiddeld
MBO metaal: fijnmechanische techniek	-	gemiddeld
MBO voertuigentechniek	57	gemiddeld
MBO elektrotechniek	58	gemiddeld
MBO grafische techniek	62	gemiddeld
MBO brood en banket	57	gemiddeld
MBO consumptief en levensmiddelentechniek	59	gemiddeld
MBO transport en logistiek	67	gemiddeld
MBO economie	49	laag
MBO administratie, handel en mode	49	laag
MBO verzorging	46	erg laag
MBO (uiterlijke) verzorging	46	erg laag
MBO openbare orde en veiligheid	51	laag
MBO beveiliging	51	laag
AVO/VWO	59	gemiddeld
IBO landbouw en natuurlijke omgeving	52	laag
IBO landbouw en veeteelt	55	laag
IBO milieu en groene ruimte	45	erg laag
IBO techniek	63	gemiddeld
1BO laboratorium	62	gemiddeld
1BO bouw	62	gemiddeld
IBO grond-, weg- en waterbouw	61	gemiddeld
BO installatietechniek	62	gemiddeld
BO werktuigbouw en mechanische techniek	61	gemiddeld
BO fijnmechanische techniek	51	laag
BO motorvoertuigentechniek	59	gemiddeld
IBO vliegtuigtechniek	74	hoog
IBO operationele techniek	50	laag
IBO elektrotechniek	68	gemiddeld
IBO grafische techniek	73	hoog
IBO procestechniek	59	gemiddeld
IBO brood en banket	48	laag
IBO levensmiddelentechniek/vleesverwerking	54	laag comiddold
IBO vervoer en logistiek	65	gemiddeld

Tabel 2.20 (vervolg) Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt naar opleidingstype, 1998

opleidingstype	%	typering
IBO dienstverlening en gezondheidszorg	64	gemiddeld
1BO dokters-, tandarts- en dierenartsassistent	63	gemiddeld
1BO apothekersassistent	64	gemiddeld
1BO verpleging	72	ĥoog
IBO gezondheidstechniek	61	gemiddeld
IBO sociaal-cultureel	54	laag
IBO verzorging	66	gemiddeld
IBO uiterlijke verzorging	49	laag
IBO horeca	70	hoog
BO beweging en therapie	57	gemiddeld
IBO economie	63	gemiddeld
BO administratie	64	gemiddeld
IBO handel	57	gemiddeld
IBO secretariaat	58	gemiddeld
1BO toerisme en recreatie	64	gemiddeld
1BO bedrijfskunde	71	hoog
1BO automatisering	80	erg hoog
1BO geld, bank en belastingen	69	hoog
IBO verzekeringswezen	72	hoog
IBO openbare orde en veiligheid	70	hoog
IBO openbare orde en veiligheid	70	hoog
IBO onderwijs en tolk en vertaler	60	gemiddeld
IBO lerarenopleiding basisonderwijs	55	laag
IBO lerarenopleiding talen	66	gemiddeld
IBO lerarenopleiding natuur en techniek	67	gemiddeld
IBO lerarenopleiding economie en maatschappij	74	hoog
IBO lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	36	erg laag
IBO lerarenopleiding medisch en verzorging	75	hoog
IBO lerarenopleiding expressie	57	gemiddeld
IBO tolk en vertaler	56	laag
IBO landbouw	67	gemiddeld
IBO landbouw en veeteelt	76	hoog
BO milieukunde en levensmiddelentechnologie	64	gemiddeld
IBO techniek	75	hoog
IBO laboratorium	67	gemiddeld
IBO bouwkunde	77	erg hoog
IBO civiele techniek	69	hoog
IBO werktuigbouwkunde	76	hoog
IBO elektrotechniek	78	erg hoog
IBO informatica	78	erg hoog
IBO chemische technologie	60	gemiddeld
IBO vervoer en logistiek	82	erg hoog
IBO paramedisch	71	hoog
IBO verpleegkunde	77	erg hoog
IBO verpleegkunde IBO (fysio)therapie	77 56	erg hoog gemiddeld
IBO verpleegkunde IBO (fysio)therapie IBO voeding		

Tabel 2.20 (vervolg) Percentage werknemers dat onder boge tijdsdruk werkt, naar onleidingstyne, 1998	
Percentage werknemers dat onder hoge tijdsdruk werkt, naar opleidingstype, 1998	

pleidingstype	%	typering
BO economie	73	hoog
BO accountancy en bedrijfseconomie	72	hoog
BO commerciële economie	72	hoog
BO toerisme en recreatie	72	hoog
BO recht en bestuur	64	gemiddeld
BO secretariaat	76	hoog
BO bedrijfskunde	77	erg hoog
BO sociaal-cultureel	70	hoog
BO communicatie en journalistiek	79	erg hoog
BO maatschappelijk werk en hulpverlening	68	gemiddeld
BO personeel en arbeid	77	erg hoog
BO bibliotheek en documentatie	61	gemiddeld
BO kunst	64	gemiddeld
BO uitvoerende en beeldende kunsten	64	gemiddeld
BO openbare orde en veiligheid	84	erg hoog
BO openbare orde en veiligheid	84	erg hoog
/O letteren en theologie	74	hoog
/O letteren	74	hoog
/O theologie	71	hoog
⁄O landbouw en milieukunde	79	erg hoog
/O landbouw en milieukunde	79	erg hoog
/O techniek	79	erg hoog
/O wiskunde en natuurwetenschappen	77	erg hoog
/O bouwkunde	82	erg hoog
/O civiele techniek	84	erg hoog
O werktuigbouwkunde	84	erg hoog
/O elektrotechniek	74	hoog
/O informatica en bestuurlijke informatiekunde	90	erg hoog
/O medisch	82	erg hoog
/O (dier)geneeskunde	85	erg hoog
/O tandheelkunde	-	erg hoog
/O farmacie	65	gemiddeld
/O economie	83	erg hoog
/O econom(etr)ie	84	erg hoog
VO bedrijfskunde	81	erg hoog
/O accountancy en belastingen	88	erg hoog
/O rechten en bestuurskunde	82	erg hoog
/O sociaal-cultureel	78	erg hoog
/O sociale wetenschappen	77	hoog
VO kunst	80	erg hoog
/O kunstwetenschappen	80	erg hoog

Bron: CBS/ROA

46

Technologische en organisatorische ontwikkelingen

ي آن آن

Tabel 3.1 Automatiseringsgraad, naar bedrijfsgrootte, 1997

Bedrijfsgrootte	%	typering
5-9 werknemers	66	laag
10-19 werknemers	72	gemiddeld
20-99 werknemers	89	hoog
100-499 werknemers	94	erg hoog
500 en meer werknemers	97	erg hoog
Totaal	75	

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.2

Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel, naar bedrijfsgrootte, 1997

Bedrijfsgrootte	%	typering
5-9 werknemers 10-19 werknemers 20-99 werknemers 100-499 werknemers 500 en meer werknemers	3 6 24 61 86	gemiddeld gemiddeld gemiddeld erg hoog erg hoog
Totaal	12	

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.3

Automatiseringskosten per werkplek, naar bedrijfsgrootte, 1997

Bedrijfsgrootte	f	typering
5-9 werknemers 10-19 werknemers 20-99 werknemers 100-499 werknemers 500 en meer werknemers	4.000 5.000 8.000 9.500 19.000	laag laag gemiddeld gemiddeld gemiddeld
Totaal	13.000	

.

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.4

Percentage bedrijven dat zowel als gebruiker als als aanbieder het internet benut, naar bedrijfsgrootte, 1997

Bedrijfsgrootte	%	typering	
5-9 werknemers 10-19 werknemers 20-99 werknemers 100-499 werknemers 500 en meer werknemers	10 11 18 30 42	gemiddeld gemiddeld gemiddeld hoog erg hoog	
Totaal	13		

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.5

Gemiddelde omvang van de R&D-activiteiten als percentage van de omzet en het percentage bedrijven met R&D, naar bedrijfsgrootte, 1997

Bedrijfsgrootte	Gemic	Idelde omvang R&D	Bedrijv	en met R&D
	%	typering	%	typering
5-9 werknemers	3	gemiddeld	21	gemiddeld
10-19 werknemers	2	gemiddeld	29	gemiddeld
20-99 werknemers	3	gemiddeld	40	gemiddeld
100-499 werknemers	4	hoog	56	erg hoog
500 en meer werknemers	6	erg hoog	75	erg hoog
Totaal	3		31	

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.6

Percentage R&D voor vernieuwing van producten en diensten en voor de vernieuwing van productieprocessen, naar bedrijfsgrootte, 1997

Bedrijfsgrootte		oor vernieuwing cten/diensten		oor vernieuwing tieprocessen
	%	typering	%	typering
5-9 werknemers	55	laag	28	gemiddeld
10-19 werknemers	62	hoog	27	laag
20-99 werknemers	59	gemiddeld	33	hoog
100-499 werknemers	59	gemiddeld	33	hoog
500 en meer werknemers	53	erg laag	40	erg hoog
Totaal	59		30	

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.7

Percentage producten/diensten dat in de periode 1994-1996 is vernieuwd, naar bedrijfsgrootte

Bedrijfsgrootte		uwing op aspecten	Ingrijpe vernieu	nde wingen
	%	typering	%	typering
5-9 werknemers	8	gemiddeld	5	laag
10-19 werknemers	8	gemiddeld	6	gemiddeld
20-99 werknemers	10	gemiddeld	8	hoog
100-499 werknemers	14	erg hoog	9	erg hoog
500 en meer werknemers	17	erg hoog	10	erg hoog
Totaal	9		6	

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.8

Percentage bedrijven waarin sprake is geweest van organisatiewijzigingen in 1994-1996, naar bedrijfsgrootte

Bedrijfsgrootte	Veran %	dering positie bedrijf typering	Interne %	e reorganisaties typering
5-9 werknemers	33	gemiddeld	16	gemiddeld
10-19 werknemers	35	gemiddeld	17	gemiddeld
20-99 werknemers	36	gemiddeld	21	gemiddeld
100-499 werknemers	45	erg hoog	39	hoog
500 en meer werknemers	50	erg hoog	65	erg hoog
Totaal	36		19	

Bron: OSA/ROA

Bedrijfsgrootte	meer	meer personeel	inkrim	inkrimping zonder	inkrir	inkrimping met	herpl	herplaatsingen	SC	scholing
	%	typering	gedwong %	gedwongen ontslagen % typering	gedwong %	gedwongen ontslagen % typering	%	typering	%	typering
5-9 werknemers	5	aemiddeld	4	aemiddeld	4	gemiddeld	5	gemiddeld	ю	gemiddeld
10-10 werknemers	2	aemiddeld	2	aemiddeld	ო	laad	ω	gemiddeld	7	gemiddeld
20-99 werknemers	- 2	aemiddeld	9	gemiddeld	5	gemiddeld	12	gemiddeld	1	gemiddeld
100-499 werknemers	10	hood	11	hood	6	erg hoog	29	hoog	25	hoog
500 en meer werknemers	15	erg hoog	25	erg hoog	5	gemiddeld	55	erg hoog	50	erg hoog
Totaal	9		4		4		10		ω	

Tabel 3.9 Percentage bedrijven met bepaalde gevolgen van organisatiewijzigingen in 1994-1996, naar bedrijfsgrootte

Bron: OSA/ROA

•

Tabel 3.10 Automatiseringsgraad, naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	%	typering
Landbouw en visserij	82	hoog
Voeding	72	gemiddeld
Chemie	88	erg hoog
Aardolie- en chemische industrie Rubber- en kunststofindustrie	88 88	erg hoog erg hoog
Metaal- en elektrotechniek	76	gemiddeld
Basismetaalindustrie Metaalproductenindustrie Machine-industrie Elektrotechnische industrie Transportmiddelenindustrie	88 69 84 80 77	erg hoog laag hoog hoog gemiddeld
Overige industrie	84	hoog
Textiel- en lederindustrie Papierindustrie Uitgeverijen en drukkerijen Overige industrie	75 92 91 81	gemiddeld erg hoog erg hoog hoog
Energie	89	erg hoog
Delfstoffenwinning Elektriciteit, gas en water	88 90	erg hoog erg hoog
Bouw en onroerend goed	75	gemiddeld
Burgerlijke utiliteitsbouw Grond-, water- en wegenbouw Overige bouwnijverheid Verhuur van en handel in onroerend goed	72 72 78 80	gemiddeld gemiddeld gemiddeld gemiddeld
Handel en reparatie	71	gemiddeld
Autohandel en -reparatie Groothandel Detailhandel en reparatie	71 75 65	gemiddeld gemiddeld laag
Transport en communicatie	71	gemiddeld
Bank- en verzekeringswezen	71	gemiddeld
Banken Verzekeringswezen en pensioenfondsen Financiële hulpactiviteiten	60 91 69	erg laag erg hoog gemiddeld
Horeca en zakelijke dienstverlening	71	gemiddeld
Horeca Verhuur van roerende goederen Computerservicebureau's e.d. Juridische en economische dienstverlening Architecten- en ingenieursbureau's Reclamebureau's Uitzendbureau's Zakelijke dienstverlening Milieudienstverlening Cultuur, sport en recreatie	56 68 76 71 86 68 76 74 77 84	erg laag laag gemiddeld gemiddeld hoog laag gemiddeld gemiddeld gemiddeld hoog

Tabel 3.10 (vervolg) Automatiseringsgraad, naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	%	typering
Kwartaire diensten	82	hoog
Gezondheids- en welzijnszorg Speur- en ontwikkelingswerk Overige particuliere dienstverlening	89 91 69	erg hoog erg hoog laag
Overheid en onderwijs	88	erg hoog
Gesubsidieerd onderwijs Sociale verzekering	88 85	erg hoog hoog

-

Tabel 3.11	
Percentage bedrijven me	automatiseringspersoneel, naar bedrijfssector, 1997

edrijfssector	%	typering
andbouw en visserij	2	laag
oeding	11	gemiddeld
hemie	30	hoog
ardolie- en chemische industrie ubber- en kunststofindustrie	44 19	erg hoog gemiddeld
letaal- en elektrotechniek	16	gemiddeld
asismetaalindustrie etaalproductenindustrie achine-industrie lektrotechnische industrie ransportmiddelenindustrie	32 14 17 18 13	hoog gemiddeld gemiddeld gemiddeld gemiddeld
verige industrie	14	gemiddeld
extiel- en lederindustrie apierindustrie itgeverijen en drukkerijen verige industrie	11 29 18 9	gemiddeld hoog gemiddeld gemiddeld
nergie	41	erg hoog
elfstoffenwinning ektriciteit, gas en water	19 74	gemiddeld erg hoog
ouw en onroerend goed	8	gemiddeld
ırgerlijke utiliteitsbouw ond-, water- en wegenbouw <i>r</i> erige bouwnijverheid erhuur van en handel in onroerend goed	6 6 6 31	gemiddeld gemiddeld gemiddeld hoog
andel en reparatie	10	gemiddeld
tohandel en -reparatie oothandel stailhandel en reparatie	4 16 6	gemiddeld gemiddeld gemiddeld
ransport en communicatie	9	gemiddeld
ank- en verzekeringswezen	22	hoog
inken rzekeringswezen en pensioenfondsen nanciële hulpactiviteiten	25 45 15	hoog erg hoog gemiddeld
oreca en zakelijke dienstverlening	15	gemiddeld
oreca erhuur van roerende goederen omputerservicebureau's e.d. lilieudienstverlening uridische en economische dienstverlening rchitecten- en ingenieursbureau's eclamebureau's itzendbureau's akelijke dienstverlening ultuur, sport en recreatie	1 19 57 21 20 29 8 8 10 15	laag gemiddeld erg hoog gemiddeld gemiddeld hoog gemiddeld gemiddeld gemiddeld

Tabel 3.11 (vervolg)	
Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel,	naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	%	typering
Kwartaire diensten	18	gemiddeld
Speur- en ontwikkelingswerk Gezondheids- en welzijnszorg Overige particuliere dienstverlening	48 22 7	erg hoog hoog gemiddeld
Overheid en onderwijs	22	hoog
Gesubsidieerd onderwijs Sociale verzekering	22 80	hoog erg hoog

Tabel 3.12	
Automatiseringskosten per werkplek, naar bedrijfssector, 199	7

Bedrijfssector	f	typering
_andbouw en visserij	3.000	laag
Voeding	11.000	gemiddeld
Chemie	10.000	gemiddeld
Aardolie- en chemische industrie Rubber- en kunststofindustrie	14.000 6.000	gemiddeld laag
Metaal- en elektrotechniek	9.600	gemiddeld
Basismetaalindustrie Metaalproductenindustrie Machine-industrie Elektrotechnische industrie Transportmiddelenindustrie	17.000 6.000 6.000 9.000 10.000	gemiddeld laag laag gemiddeld gemiddeld
Overige industrie	8.000	gemiddeld
Textiel- en lederindustrie Papierindustrie Uitgeverijen en drukkerijen Overige industrie	6.000 9.000 10.000 7.000	laag gemiddeld gemiddeld gemiddeld
Energie	15.000	gemiddeld
Delfstoffenwinning Elektriciteit, gas en water	15.000 15.000	gemiddeld gemiddeld
Bouw en onroerend goed	6.000	laag
Burgerlijke utiliteitsbouw Grond-, water- en wegenbouw Overige bouwnijverheid Verhuur van en handel in onroerend goed	4.000 7.000 5.000 8.000	laag gemiddeld laag gemiddeld
Handel en reparatie	7.667	gemiddeld
Autohandel en -reparatie Groothandel Detailhandel en reparatie	4.000 10.000 9.000	laag gemiddeld gemiddeld
Transport en communicatie	21.000	hoog
Bank- en verzekeringswezen	26.333	hoog
Banken Verzekeringswezen en pensioenfondsen Financiële hulpactiviteiten	35.000 25.000 19.000	erg hoog hoog gemiddeld
Horeca en zakelijke dienstverlening	14.500	gemiddeld
Horeca Verhuur van roerende goederen Computerservicebureau's e.d. Milieudienstverlening Juridische en economische dienstverlening Architecten- en ingenieursbureau's Reclamebureau's Uitzendbureau's Zakelijke dienstverlening Cultuur, sport en recreatie	4.000 18.000 76.000 7.000 6.000 6.000 6.000 5.000 10.000 7.000	laag gemiddeld erg hoog gemiddeld laag laag laag gemiddeld gemiddeld

Tabel 3.12 (vervolg) Automatiseringskosten per werkplek, naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	f	typering
Kwartaire diensten	6.000	laag
Speur- en ontwikkelingswerk Gezondheids- en welzijnszorg Overige particuliere dienstverlening	8.000 4.000 6.000	gemiddeld Iaag Iaag
Overheid en onderwijs	9.500	gemiddeld
Gesubsidieerd onderwijs Sociale verzekering	3.000 16.000	laag gemiddeld

-

Tabel 3.13 Percentage bedrijven dat zowel als gebruiker als als aanbieder het internet benut, naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	%	typering
andbouw en visserij	4	laag
/oeding	4	laag
Chemie	14	gemiddeld
ardolie- en chemische industrie lubber- en kunststofindustrie	22 7	hoog gemiddeld
letaal- en elektrotechniek	14	gemiddeld
asismetaalindustrie letaalproductenindustrie lachine-industrie lektrotechnische industrie ransportmiddelenindustrie	16 11 17 23 7	gemiddeld gemiddeld gemiddeld hoog gemiddeld
)verige industrie	20	hoog
extiel- en lederindustrie Papierindustrie Jitgeverijen en drukkerijen Overige industrie	17 26 32 11	gemiddeld hoog erg hoog gemiddeld
Inergie	18	gemiddeld
elfstoffenwinning lektriciteit, gas en water	7 34	gemiddeld erg hoog
Bouw en onroerend goed	6	laag
urgerlijke utiliteitsbouw Grond-, water- en wegenbouw Overige bouwnijverheid ′erhuur van en handel in onroerend goed	2 8 8 15	laag gemiddeld gemiddeld gemiddeld
landel en reparatie	12	gemiddeld
utohandel en -reparatie Groothandel Detailhandel en reparatie	12 17 5	gemiddeld gemiddeld laag
ransport en communicatie	10	gemiddeld
ank- en verzekeringswezen	16	gemiddeld
Banken /erzekeringswezen en pensioenfondsen Financiële hulpactiviteiten	19 22 13	gemiddeld hoog gemiddeld
łoreca en zakelijke dienstverlening	19	gemiddeld
Horeca /erhuur van roerende goederen Computerservicebureau's e.d. Juridische en economische dienstverlening Architecten- en ingenieursbureau's Reclamebureau's Jitzendbureau's Vilieudienstverlening Cultuur, sport en recreatie Zakelijke dienstverlening n.e.g.	12 15 55 20 29 28 25 17 19 10	gemiddeld gemiddeld erg hoog hoog hoog gemiddeld gemiddeld gemiddeld

Bedrijfssector	%	typering
Kwartaire diensten	15	gemiddeld
Gezondheids- en welzijnszorg Speur- en ontwikkelingswerk Overige particuliere dienstverlening	12 37 19	gemiddeld erg hoog gemiddeld
Overheid en onderwijs	17	gemiddeld
Gesubsidieerd onderwijs Sociale verzekering	17 59	gemiddeld erg hoog

Tabel 3.13 (vervolg) Percentage bedrijven dat zowel als gebruiker als als aanbieder het internet benut, naar bedrijfssector, 1997 .

Tabel 3.14

Gemiddelde omvang van de R&D-activiteiten als percentage van de omzet en het percentage bedrijven met R&D, naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	Bedrijven met R&D		Gemiddelde omvang R&D	
	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	25	gemiddeld	1	laag
Voeding	53	erg hoog	2	gemiddeld
Chemie	45	hoog	6	hoog
Metaal en elektrotechniek	50	erg hoog	2	gemiddeld
Overige industrie	45	hoog	4	gemiddeld
Energie	30	gemiddeld	1	laag
Bouw en onroerend goed	23	laag	1	gemiddeld
Handel en reparatie	23	laag	2	gemiddeld
Transport en communicatie	19	laag	1	laag
Bank- en verzekeringswezen	23	laag	1	laag
Horeca en zakelijke dienstverlening	35	gemiddeld	4	hoog
Kwartaire diensten	54	erg hoog	11	erg hoog
Overheid en onderwijs	43	hoog	4	hoog
Totaal	31		3	

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.15 Het percentage R&D voor vernieuwing van producten en diensten en voor vernieuwing van productieproces-sen, naar bedrijfssector, 1997

Bedrijfssector	Vernieuwing producten en diensten		Vernieuwing productieprocessen		
	%	typering	%	typering	
Landbouw en visserij	53	laag	31	gemiddeld	
Voeding	68	hoog	31	gemiddeld	
Chemie	47	erg laag	43	erg hoog	
Metaal en elektrotechniek	67	hoog	29	gemiddeld	
Overige industrie	48	erg laag	45	erg hoog	
Energie	50	laag	37	hoog	
Bouw en onroerend goed	58	gemiddeld	32	gemiddeld	
Handel en reparatie	59	gemiddeld	25	laag	
Transport en communicatie	49	erg laag	30	gemiddeld	
Bank- en verzekeringswezen	52	laag	43	erg hoog	
Horeca en zakelijke dienstverlening	67	hoog	22	laag	
Kwartaire diensten	58	gemiddeld	28	gemiddeld	
Overheid en onderwijs	44	erg laag	54	erg hoog	
Totaal	59		30		

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.16 Percentage producten/diensten dat in de periode 1994-1996 is vernieuwd, naar bedrijfssector

Bedrijfssector	Kleine vernieuwingen		Ingrijpende vernieuwingen	
	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	9	gemiddeld	6	gemiddeld
Voeding	8	gemiddeld	7	gemiddeld
Chemie	9	gemiddeld	8	gemiddeld
Metaal en elektrotechniek	9	gemiddeld	7	gemiddeld
Overige industrie	8	gemiddeld	9	hoog
Energie	6	laag	2	laag
Bouw en onroerend goed	6	laag	3	laag
Handel en reparatie	8	gemiddeld	6	gemiddeld
Transport en communicatie	7	gemiddeld	4	laag
Bank- en verzekeringswezen	18	erg hoog	5	gemiddeld
Horeca en zakelijke dienstverlening	11	gemiddeld	10	hoog
Kwartaire diensten	20	erg hoog	12	erg hoog
Overheid en onderwijs	18	erg hoog	17	erg hoog
Totaal	9		6	

•

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.17

Percentage bedrijven waarin sprake is geweest van organisatiewijzigingen in 1994-1996, naar bedrijfssector

Bedrijfssector	Verandering positie bedrijf		Interne reorganisaties	
,	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	38	gemiddeld	12	laag
Voeding	21	laag	26	gemiddeld
Chemie	21	laag	7	laag
Metaal en elektrotechniek	22	laag	13	gemiddeld
Overige industrie	41	gemiddeld	18	gemiddeld
Energie	67	erg hoog	60	erg hoog
Bouw en onroerend goed	27	laag	14	gemiddeld
Handel en reparatie	35	gemiddeld	20	gemiddeld
Transport en communicatie	16	laag	13	gemiddeld
Bank- en verzekeringswezen	9	erg laag	33	hoog
Horeca en zakelijke dienstverlening	32	gemiddeld	21	gemiddeld
Kwartaire diensten	57	hoog	32	hoog
Overheid en onderwijs	51	hoog	21	gemiddeld
Totaal	36		19	

Bron: OSA/ROA

Dodriifeeoodor	Meerner	arsonee	Inkr	lnkrimning		Inkrimpina	Herp	Herolaatsingen	Scholing	ina
Deduijissector			zonder g	zonder gedwongen ontslagen	met g on	met gedwongen ontslagen				0
	%	typering	%	typering	%	typering	%	typering	%	typering
l andhaint an viccarii	4	demiddeld	6	aemiddeld	-	laad	5	aemiddeld	2	laag
	. c	aemiddeld	9	aemiddeld	б	era hoog	11	gemiddeld	4	laag
Chemie	00	laad	ന	gemiddeld	0	erg laag	ო	laag	ო	laag
Metaal en elektrotechniek	4	aemiddeld	4	gemiddeld		laag	8	gemiddeld	7	gemiddeld
Overide industrie	ო	laad	9	gemiddeld	4	gemiddeld	10	gemiddeld	ω	gemiddeld
Fnerdie	20	erg hoog	20	erg hoog	0	erg laag	50	erg hoog	0	laag
Boilw en onroerend goed	5	aemiddeld	7	laag	ო	gemiddeld	9	gemiddeld	7	gemiddeld
Handel en reparatie	ъ	gemiddeld	ю	gemiddeld	7	hoog	ი	gemiddeld	9	gemiddeld
Transport en communicatie	4	gemiddeld	7	gemiddeld	~	laag	5	gemiddeld	4	laag
Bank- en verzekeringswezen	19	era hooa	ი	hood	0	erg laag	26	erg hoog	28	erg hoog
Horeca en zakeliike dienstverlening	10	hood	4	gemiddeld	4	gemiddeld	8	gemiddeld	10	gemiddeld
Kwartaire diensten	7	aemiddeld	80	hood	7	pood	20	hoog	14	hoog
Overheid en onderwijs	7	gemiddeld	9	gemiddeld	2	laag	13	gemiddeld	11	gemiddeld
Totaal	9		4		4		10		8	

Tabel 3.18 Percentage bedrijven met bepaalde gevolgen van organisatiewijzigingen, naar bedrijfssector, 1997

Bron: OSA/ROA

Tabel 3.19 Mate van informatisering, naar bedrijfssector, 1998

Bedrijfssector	%	typering
andbouw en visserij	20	erg laag
Tuinbouw	20	erg laag
/eehouderij	20	erg laag
Akkerbouw, bosbouw en visserij	-	erg laag
/oeding	45	laag
/lees- en visbewerking	22	erg laag
Dverige voedingsproducten	48	gemiddeld
Orank en tabaksproducten	64	gemiddeld
Chemie	70	hoog
Basischemie	87	hoog
Eindproducten chemie	72	hoog
Cunststofverwerking	49	gemiddeld
<i>l</i> letaal en elektrotechniek	54	gemiddeld
Basismetaal	68	gemiddeld
Metaalproducten	39	laag
<i>Aachine-industrie</i>	58	gemiddeld
lektrotechniek	70	ĥoog
ransportmiddelen	41	laag
Overige industrie	48	gemiddeld
extiel	40	laag
lout- en bouwmaterialen	34	laag
Papier	65	gemiddeld
Grafische industrie	70	hoog
nergie	80	hoog
Bouw en onroerend goed	31	laag
Bouw	25	erg laag
Exploitatie van onroerend goed	81	hoog
landel en reparatie	54	gemiddeld
Fransport en communicatie	51	gemiddeld
Scheep- en luchtvaart	70	hoog
Neg- en railvervoer	42	laag
Communicatie	63	gemiddeld
3ank- en verzekeringswezen	97	erg hoog
Bankwezen	98	erg hoog
/erzekeringswezen	97	erg hoog
Horeca en zakelijke dienstverlening	63	gemiddeld
Horeca	22	erg laag
Zakelijke dienstverlening	79	hoog
Overige commerciële dienstverlening	42	laag

Tabel 3.19 (vervolg) Mate van informatisering, naar bedrijfssector, 1998

Bedrijfssector	%	typering
Kwartaire diensten	52	gemiddeld
Gezondheidszorg Overige kwartaire diensten	48 77	gemiddeld hoog
Overheid en onderwijs	77	hoog
Onderwijs Overheid	66 86	gemiddeld hoog

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.20 Mate van informatisering, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
PEDAGOGISCHE BEROEPEN		
Leraar basisonderwijs	50	gemiddeld
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (2e graads)	66	gemiddeld
Docenten exacte, medische en verzorgende vakken (1e graads)	80	hoog
Docenten landbouw en techniek (2e graads) Docenten landbouw en techniek (1e graads)	75 96	hoog hoog
Docenten economisch-administratieve vakken (2e graads)	83	hoog
Docenten economisch-administratieve vakken (1e graads)	80	hoog
Docenten talen en expressie	43	gemiddeld
Docenten letteren (1e graads)	58 50	gemiddeld aemiddeld
Docenten sociale vakken (2e graads) Docenten sociale vakken (1e graads)	73	gemiddeld
Docenten 2e graads zonder specialisatie	68	gemiddeld
Docenten 1e graads zonder specialisatie	-	gemiddeld
Onderwijskundig medewerkers	93	hoog
Onderwijskundigen en pedagogen	91	hoog laag
Rij-instructeurs Zweminstructeurs	-	erg laag
Sportinstructeurs	-	laag
CULTURELE BEROEPEN		
Tolken, vertalers en schrijvers	85	hoog
Bibliotheekassistenten	91	hoog
Bibliothecarissen	97	erg hoog
Grafisch ontwerpers Kunstenaars	100 56	erg hoog gemiddeld
Geestelijk verzorgers	-	hoog
Geestelijken	83	hoog
Journalisten	95	hoog
Taalkundigen	100	erg hoog
AGRARISCHE BEROEPEN		
Agrarische hulparbeiders	-	erg laag
Agrarische arbeiders	9	erg laag
Agrarische vakkrachten Vilieuhygiënisten en agrarisch vertegenwoordigers	46 86	gemiddeld hoog
_andbouwkundigen	95	hoog
andbouwmachinebestuurders en vissers	-	erg laag
Agrarische bedrijfshoofden	59	gemiddeld
TECHNISCHE EN INDUSTRIEBEROEPEN		
Productiemedewerkers	23	laag
Laboratorium-assistenten Laboranten	- 88	gemiddeld hoog
Technisch analisten	99	erg hoog
Natuurwetenschappers	98	erg hoog
Conciërges	33	laag
Hoofden technische dienst	75	hoog
Werktuigbouwkundigen Bouwvakkers	91 3	hoog erg laag
Aannemers en installateurs	33	laag
Architecten en bouwkundig projectleiders	87	hoog
Weg- en waterbouwkundigen	97	hoog
Weg- en waterbouwkundige arbeiders	-	erg laag
Weg- en waterbouwkundige vakkrachten Weg- en waterbouwkundig ontwerpers en projectleiders	44 89	gemiddeld hoog
Veg- en waterbouwkundig ontwerpers en projectielders Vetaalarbeiders	17	erg laag
	••	

Tabel 3.20 (vervolg) Mate van informatisering, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering
Bankwerkers en lassers Bedrijfshoofden metaalbewerking Assembleurs Monteurs Werktuigbouwkundig ontwerpers en hoofden technische dienst Elektronicamonteurs Monteurs en controleurs elektrotechnische producten Elektromonteurs Elektrotechnisch ontwerpers en bedrijfshoofden Elektrotechnici Grafisch productiepersoneel Grafische vakkrachten Mechanisch operators Procesoperators Procestechnologen Materiaalkundigen Confectie-arbeiders Schoen- en kleermakers	33 30 45 90 88 39 44 97 98 64 53 26 73 89 96	laag hoog laag gemiddeld hoog laag gemiddeld hoog erg hoog gemiddeld laag gemiddeld hoog hoog erg laag gemiddeld
TRANSPORTBEROEPEN		
Laders en lossers Chauffeurs Schippers en conducteurs Vliegers, scheepskapiteins en leidinggevenden transport Stewards	35 7 67 90	laag erg laag gemiddeld hoog erg laag
MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN		
Verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen Verplegenden en doktersassistenten Therapeuten en verpleegkundigen Artsen Apothekersassistenten en medisch laboranten Medisch analisten Apothekers Afdelingshoofden zorginstelling	54 49 77 83 95 91 78	erg laag gemiddeld gemiddeld hoog hoog hoog hoog hoog
	10	
Kantoorhulpen, inpakkers en colporteurs Ondersteunende administratieve hulpkrachten Bedrijfshoofden Economen Productieplanners Organisatie-adviseurs Organisatiedeskundigen Receptionisten en administratieve employees Boekhouders en secretaresses Assistent accountants Accountants Verzekeringsagenten Commercieel employees Commercieel meloyees Commercieel medewerkers Technisch-commercieel employees Technisch-bedrijfskundig medewerkers Juridisch en fiscaal medewerkers Juridisch, bestuurlijk medewerkers Juristen Administratieve transportemployees Leidinggevenden Managers Medisch secretaresses	10 59 92 97 94 96 100 91 97 99 99 89 91 94 69 94 98 97 97 88 83 85 97	erg laag gemiddeld hoog hoog hoog erg hoog erg hoog erg hoog erg hoog erg hoog hoog hoog hoog gemiddeld hoog erg hoog hoog hoog hoog hoog hoog hoog hoo

67

Tabel 3.20 (vervolg) Mate van informatisering, naar beroepsgroep, 1998

Beroepsgroep	%	typering			
INFORMATICABEROEPEN					
Programmeurs Systeemanalisten Informatici Technisch systeemanalisten	99 100 100 99	erg hoog erg hoog erg hoog erg hoog			
SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN					
Activiteitenbegeleiders en medewerkers arbeidsbemiddeling Medewerkers sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid Hoofden sociaal-cultureel werk en personeel en arbeid Sociaal-wetenschappelijk medewerkers Sociaal-wetenschappelijk onderzoekers	60 84 91 91 85	gemiddeld hoog hoog hoog hoog			
VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN					
Vakkenvullers Interieurverzorgers Verkopers Winkeliers Hulpkrachten horeca en verzorging Ziekenverzorgenden Verzorgend personeel Café- en snackbarhouders Bedrijfshoofden horeca Bakkers en slagers	21 3 60 7 15 16 58	laag erg laag gemiddeld erg laag erg laag erg laag gemiddeld gemiddeld erg laag			
OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN					
Asp. politieagenten, soldaten en beveiligingshulpkrachten Politieagenten, onderofficieren en beveiligingsemployees Politie-inspecteurs en officieren Brandweerlieden	63 94 100 66	gemiddeld hoog erg hoog gemiddeld			

.

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.21 Mate van informatisering, naar beroepssegment, 1998

Beroepssegment	%	typering
Elementaire beroepen	17	erg laag
_agere niet specialistische beroepen	59	gemiddeld
_agere docenten sportvakken	-	erg laag
_agere agrarische beroepen	9	erg laag
_agere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	-	gemiddeld
_agere technische beroepen	18	erg laag
_agere transportberoepen	7	erg laag
_agere (para)medische beroepen	-	erg laag
_agere administratieve, commerciële beroepen e.d.	62	gemiddeld
_agere beveiligingsberoepen	63	gemiddeld
_agere verzorgende beroepen	8	erg laag
Niddelbare docenten transport-, sportvakken	-	laag
Middelbare agrarische beroepen	54	gemiddeld
Middelbare wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	88	hoog
Viddelbare technische beroepen	45	gemiddeld
Niddelbare transportberoepen e.d.	69	gemiddeld
Viddelbare (para)medische beroepen	53	gemiddeld
Middelbare administratieve, commerciële beroepen e.d.	92	hoog
Niddelbare juridische, bestuurlijke beveiligingsberoepen	96	hoog
Middelbare taalkundige, culturele beroepen	93	hoog
Middelbare beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	60	gemiddeld
Middelbare verzorgende beroepen e.d.	21	laag
Hogere pedagogische beroepen	55	gemiddeld
Hogere landbouwkundige beroepen	86	hoog
Hogere wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	99	erg hoog
Hogere technische beroepen	90	hoog
Hogere transportberoepen	90	hoog
Hogere (para)medische beroepen	57	gemiddeld
Hogere administratieve, commerciële, economische beroepen	96	hoog
Hogere juridische, bestuurlijke, beveiligingsberoepen	98	erg hoog
Hogere taalkundige, culturele beroepen	72	gemiddeld
Hogere beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	86	hoog
Hogere verzorgende beroepen	78	hoog
Managers (HBO werk- en denkniveau, e.d.)	83	hoog
Wetenschappelijke pedagogische beroepen	74	gemiddeld
Wetenschappelijke landbouwkundige beroepen	95	hoog
Wetenschappelijke wiskundige, natuurwetenschappelijke beroepen	98	erg hoog
Wetenschappelijke technische beroepen	96	hoog
Wetenschappelijke (para)medische beroepen e.d.	78	hoog
Wetenschappelijke economische, administratieve beroepen e.d.	99	erg hoog
Wetenschappelijke juridische, bestuurlijke beroepen	97	hoog
Wetenschappelijke beroepen m.b.t. gedrag en maatschappij	89	hoog
Managers (wetenschappelijk werk- en denkniveau)	85	hoog

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.22 Mate van informatisering, naar opleidingstype, 1998

pleidingstype	%	typering
asisonderwijs	19	erg laag
MBO theorie	51	gemiddeld
MBO landbouw en natuurlijke omgeving	20	erg laag
MBO landbouw en natuurlijke omgeving	20	erg laag
MBO techniek	24	erg laag
MBO bouwtechniek	16	erg laag
MBO installatietechniek	-	erg laag
MBO metaal: mechanische techniek	24	erg laag
MBO metaal: fijnmechanische techniek	-	gemiddeld
MBO voertuigentechniek	30	laag
MBO elektrotechniek	34	laag
MBO grafische techniek	57	gemiddeld
MBO brood en banket	30	laag
/IBO consumptief en levensmiddelentechniek	22	erg laag
/IBO transport en logistiek	15	erg laag
MBO economie	44	laag
MBO administratie, handel en mode	44	laag
MBO verzorging	22	erg laag
MBO (uiterlijke) verzorging	22	erg laag
MBO openbare orde en veiligheid	63	gemiddeld
MBO beveiliging	63	gemiddeld
AVO/VWO	70	gemiddeld
BO landbouw en natuurlijke omgeving	32	laag
IBO landbouw en veeteelt	35	laag
BO milieu en groene ruimte	26	laag
BO techniek	53	gemiddeld
BO laboratorium	80	hoog
BO bouw	34	laag
BO grond-, weg- en waterbouw	62	gemiddeld
BO installatietechniek	28	laag
BO werktuigbouw en mechanische techniek	50	gemiddeld
BO fijnmechanische techniek	57	gemiddeld
BO motorvoertuigentechniek	52	gemiddeld
BO vliegtuigtechniek	74	hoog
BO operationele techniek	32	laag
IBO elektrotechniek	63	gemiddeld
IBO grafische techniek	63	gemiddeld
IBO procestechniek	87	hoog
	28	laag
IBO brood en banket IBO levensmiddelentechniek/vleesverwerking IBO vervoer en logistiek	38 58	laag gemiddeld

Tabel 3.22 (vervolg) Mate van informatisering, naar opleidingstype, 1998

Opleidingstype	%	typering
IBO dienstverlening en gezondheidszorg	43	laag
1BO dokters-, tandarts- en dierenartsassistent	80	hoog
1BO apothekersassistent	94	erg hoog
BO verpleging	46	gemiddeld
BO gezondheidstechniek	86	hoog
BO sociaal-cultureel	58	gemiddeld
BO verzorging	27	laag
BO uiterlijke verzorging	37	laag
BO horeca	39	laag
BO horeca BO beweging en therapie	44	laag
		ladg
BO economie	80	hoog
BO administratie	88	hoog
BO handel	57	gemiddeld
BO secretariaat	91	hoog
BO toerisme en recreatie	92	erg hoog
BO bedrijfskunde	85	hoog
IBO automatisering	93	erg hoog
BO geld, bank en belastingen	98	erg hoog
BO verzekeringswezen	93	erg hoog
BO openbare orde en veiligheid	82	hoog
IBO openbare orde en veiligheid	82	hoog
BO onderwijs en tolk en vertaler	60	gemiddeld
IBO lerarenopleiding basisonderwijs	53	gemiddeld
BO lerarenopleiding talen	64	gemiddeld
BO lerarenopleiding natuur en techniek	78	hoog
BO lerarenopleiding economie en maatschappij	77	hoog
BO lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	52	gemiddeld
BO lerarenopleiding medisch en verzorging	69	gemiddeld
BO lerarenopleiding expressie	47	gemiddeld
BO tolk en vertaler	66	gemiddeld
	00	gerniddeid
BO landbouw	88	hoog
IBO landbouw en veeteelt	83	hoog
BO milieukunde en levensmiddelentechnologie	90	hoog
IBO techniek	92	erg hoog
IBO laboratorium	91	hoog
IBO bouwkunde	87	hoog
BO civiele techniek	93	erg hoog
BO werktuigbouwkunde	91	erg hoog
BO elektrotechniek	93	erg hoog
BO informatica	99	erg hoog
BO chemische technologie	92	erg hoog
BO vervoer en logistiek	85	hoog
IBO paramedisch	62	gemiddeld
IBO verpleegkunde	60	gemiddeld
	55	gemiddeld
IBO (fysio)therapie	JJ	gernadola
IBO (fysio)therapie IBO voeding	89	hoog

Tabel 3.22 (vervolg) Mate van informatisering, naar opleidingstype, 1998

Opleidingstype	%	typering
HBO economie	93	erg hoog
HBO accountancy en bedrijfseconomie	94	erg hoog
HBO commerciële economie	93	erg hoog
BO toerisme en recreatie	93	erg hoog
BO recht en bestuur	87	hoog
BO secretariaat	94	erg hoog
		erg hoog
BO bedrijfskunde	95	erg noog
BO sociaal-cultureel	79	hoog
IBO communicatie en journalistiek	91	erg hoog
IBO maatschappelijk werk en hulpverlening	70	gemiddeld
BO personeel en arbeid	94	erg hoog
BO bibliotheek en documentatie	94	erg hoog
BO kunst	51	gemiddeld
IBO uitvoerende en beeldende kunsten	51	gemiddeld
IBO openbare orde en veiligheid	80	hoog
IBO openbare orde en veiligheid	80	hoog
VO letteren en theologie	84	hoog
VO letteren	85	hoog
VO theologie	76	hoog
VO landbouw en milieukunde	95	erg hoog
VO landbouw en milieukunde	95	erg hoog
VO techniek	96	erg hoog
NO wiskunde en natuurwetenschappen	95	erg hoog
VO bouwkunde	97	erg hoog
	95	erg hoog
VO civiele techniek		
VO werktuigbouwkunde	98	erg hoog
VO elektrotechniek	99	erg hoog
VO informatica en bestuurlijke informatiekunde	100	erg hoog
VO medisch	79	hoog
VO (dier)geneeskunde	75	hoog
NO tandheelkunde	-	erg hoog
VO farmacie	97	erg hoog
VO economie	93	erg hoog
WO econom(etr)ie	95	erg hoog
NO bedrijfskunde	96	erg hoog
VO accountancy en belastingen	96	erg hoog
VO accountancy en belastingen VO rechten en bestuurskunde	90	hoog
	30	noog
NO sociaal-cultureel	87	hoog
VO sociale wetenschappen	87	hoog

Tabel 3.22 (vervolg) Mate van informatisering, naar opleidingstype, 1998

Opleidingstype	%	typering
WO kunst	91	hoog
WO kunstwetenschappen	91	hoog

Bron: CBS/ROA

. 5°

74

Arbeidsmarktontwikkelingen

ق_{ان}.

(B) yai

·

,Ø

. . . \$1____

> م توقع

. Á

and the second sec

ಭ

ۍ.

. • **

and the second sec

·

·

گل.

. .

1.6 1.94

an sapa

.I

دئي

. And the second sec

.

·

•

្ព

·

--

-

,E

,∉ ,

,p°

-

, C

[44

. .

·

. 13⁷

.

β.,

,tř

-

int List

North Control of Contr

- 28⁴

-

کَل .

, Br , ∞A

·

ن تقني

. F

νβ^α

-

đ